

WANKIJFF, ROSENHANE, GUSTAF

Thet trättijonde capitel aff boken som
angår häradzhöffdinge embetät om
saköres delning

1682

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

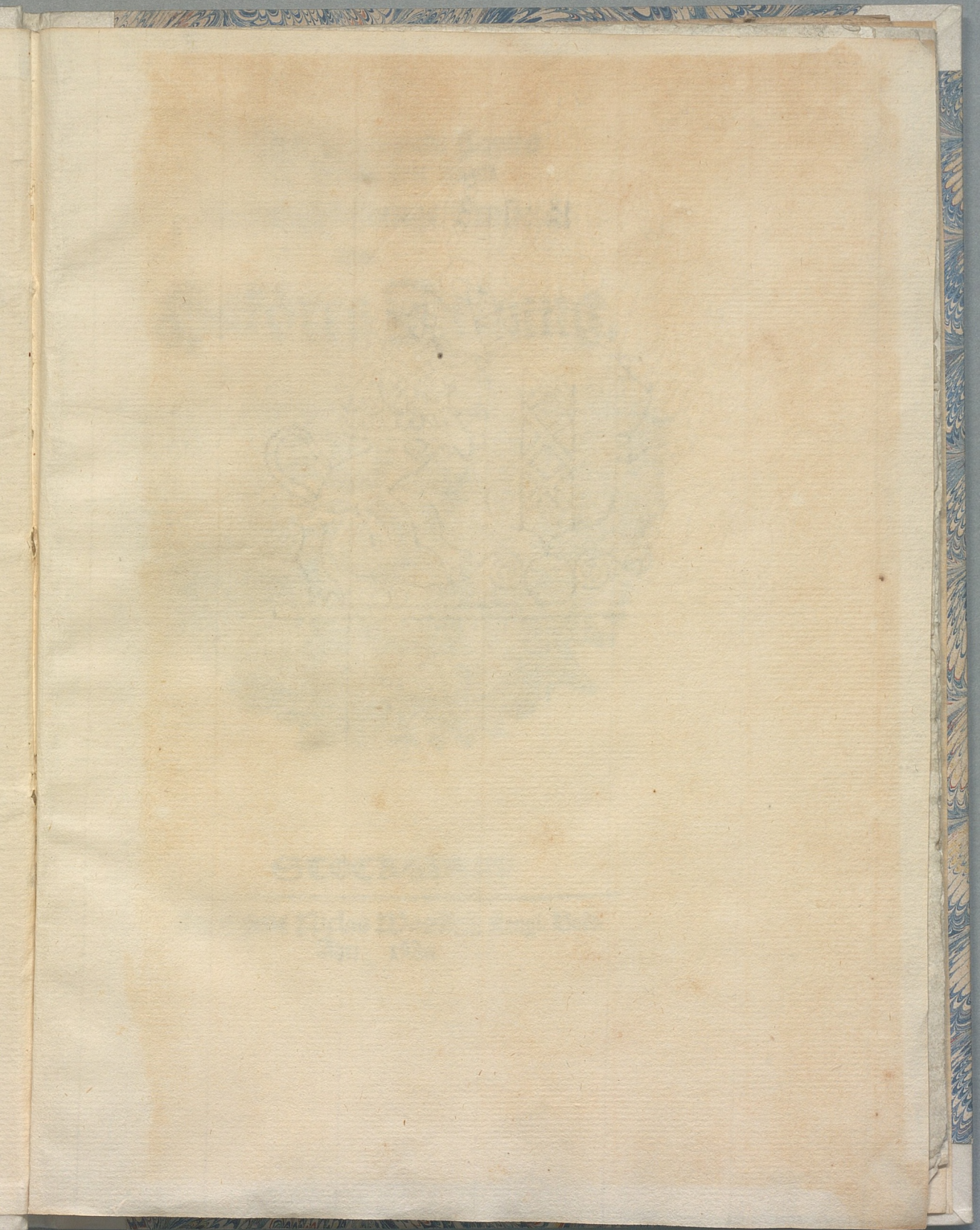
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

St. Pauls.
Fol. 1700 F1700
juv. 3446

By Gustaf Rosenhane.
Utdrag ur hans stora handskrifva samling

Rosenhane

1785
Thei Erättsijonde Capitel
aff Boken som angår
Härads höfdingens Embetät

Om

Saköres Delning.

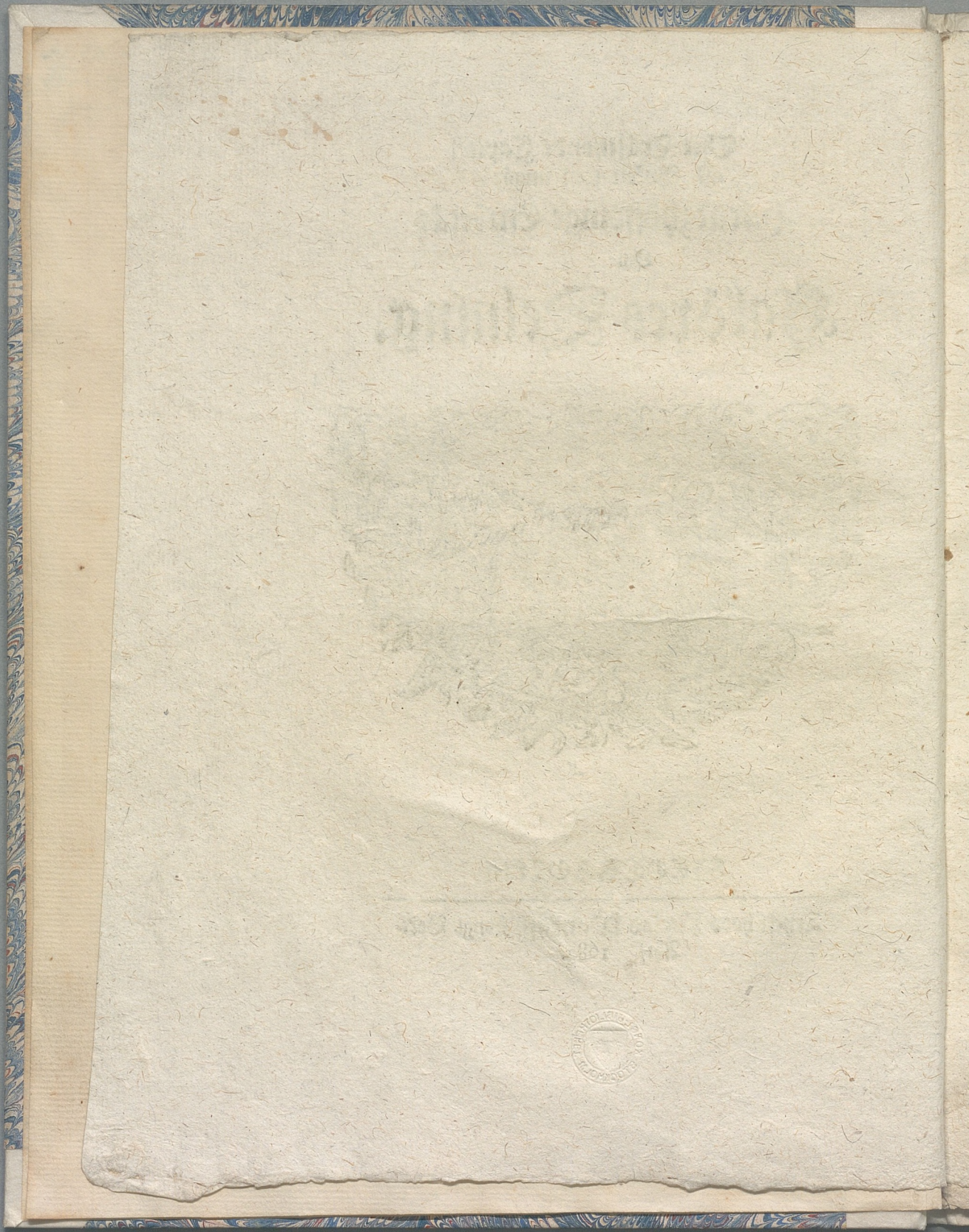

STOCKHOLM

Tryckt hos Niclas Wankijff/ Kongl. Bokh.
Åhr/ 1682.

735.

Dett Trettionde
CAPITEL aff Booken/
Som angår Håradzhöfdinge Embetet
Om
Saköres Delningh

Konungaens Ensakär/
Ärreboter föral

B Ersä i Konunga vartom R. B. 34.	b. XI. Ml.
Biltagh Edz 32.	b. XI. Ml.
Dombrot R. B. 32.	b. XI. Ml.
Hustrun stads Tyf 1.	b. XI. Ml.
I Gästabudh obudån Gipt 8. Cap.	b. XI. Ml.
Ridpmanna wara Ridp. 7.	
Landtkiöp 6.	b. X. Ml.
Morgongästa för Högh gipt IX.	b. XI. Ml.
Muto Tingh 3.	b. X. Ml.
Skattskyldigh Jord vnderregån R. B. 30.	b. XI. Ml.
Tyf släppes Tyf: 12.	b. XI. Ml.
Wärdtänct Edz 12.	b. XI. Ml.

Målshägandes Ensakär/

L ärff skad Bvg. 14.	b. III. Or.
Zorna Märd och Lekatta Bvg. 24.	b. III. Or.
Märdas Geeth Bvg. 42.	b. VI. Or.
Märdas Roo ibid.	b. III. Ml.
Alj	Hund

Hund som Fåå bitas	Bog 47.	b. VI. Or.
Humblegærdh försurningas	Bog. 50.	b. III. Or.
Röp nanna Babra på Landet	Röp. 7.	
Målsägande toppar sin Rätt Ting.	17. 18.	
Twetalan å Ting	Ting. 2. 3.	b. VI. Or.
Wadabotum	Dråp wåd h. III.	b. XX. Mt.
	ibidem 5.	b. VI. $\frac{1}{2}$ Mt.
Ristwår i Trå bidin	ibid 7.	b. X. Mt.
Ristwår i Trå efter besällning	Dråp wåd 7.	b. XX. Mt.
Huuf faller på man	ibid 9.	6. b. VI. $\frac{1}{2}$ Mt.
Öfwer måga Drå- pes medh willie	} 9. Dråp wåd 11. b. XX. Mt.	} Målsäg. XIV. Konung. III. Håråd. III.
Öfwer måga Dråpes med willia		
	IV. $\frac{1}{2}$ Mt. III. Mt.	
Qwinna Dråpes mådh wåda som mådh Barn åhr		
ibid.	14 b. IV. $\frac{1}{2}$ Mt.	
Lptes boot	{ Sårwil 3.	b. XII. Mt.
	Ubidem 4.	b. IX. Mt. VI. Mt. III. Mt.
	{ Sårwil 7.	6. VI Mt.
Lptes boot	Ubidem 8.	b. III. Mt. XII Or. VI. Or.
	{ Ubidem 9.	b. XII. Mt. VI. Mt. III. Mt. XII. Mt.
	{ Ubidem 10.	6. III. Mt.
Öfwer måga böße i Sårwille	18. Reg. General.	
Hwad som Fåå bitår	Ibid. 20.	b. VI. Or.
Snattare boot	Tuff II.	6. VI. Or.
Hofwa eller Rlöfwa boot	Ibid.	16. b. VI. Or.
Trågåd; Tuff	Ibid. 27.	b. VI. Or.

Kyrkans Enskår.

Korckian brinner	By den 36. S. 3.	b. XI. Mt.
Præster Dråpin	Dråpwill. 31.	ibid. 32.

Håråd;

Härads Ensakär.

Allmänningz Åboe fattigar Byg. 31.
Slår Bast på allmanningen b. III. Ml.
Brytår Pårs Dito Byg. b. VI. ör.
Willhumbra 49. b. III. ör.

Härads höfdingz Ensakär.

Byg. 39.

Biskopz Ensakär.

Meen Edare Ting. 21. b. III. Ml.
Dån Konu Tiggår giptt 2. b. III. Ml.
Prästler dräpin Dräpwill. 31.

Faders Ensakär.

Will Fader förlåta Giptt. 3.

Fränders Ensakär.

Man får Hustru sina Särwill: 19.

Arfwingars Ensakär.

Eider skada i Broom Byg. 3. S. 5.
Na Wijta Dräpwill. 15.

Giffomans Ensakär.

Hoorkona förbrontår Märgongästwa Giptt. 11.

Swinnans Ensakär.

Sära Botum Särwill 15.

Rättarens Ensakär.

Olud Tingh 43. b. VI. ör.
A 14 Riff

Riffa Tingz Räk Ensafär.

Dombrot

Ting 10.

Åtärändens Ensafär.

Wägerdöning

Byg. 3. S. b.

Råjacht

Ibid. 23.

b. X. Mf.

Siär i Almänningen

b. III. Mf.

Så aff Sättarby Byg. 52.

b. VI. Mf. III.

Mf.

Muto

Ting. 3.

b. XIII. Mf. 8. ör. Eug.

Stämning försittas

Ting. 40.

Stekemåz båra

Särtråd 7.

Grannarnas i en Ensafär.

Stogeldh

Bygg. 38.

b. III. Mf.

Drefbdtär

Ibid. 7.

S. I.

Bryter Särdb nider

Byg. 9. S. 2.

b. VI. ör.

Attäctt

Ibidem. S. 3.

Tudror sin Häst i annars Hågnad/ S. 5.

Forlid i Åker och Ång. Byg. 13.

Wädeld Byg. 36.

b. XI. Mf. VII. Mf. III. Mf.

Stogeldh Ibidem: 38. b. III. Mf. IX. ör. VI. ör.

Stogäganderne Ensafär.

Föibudin Stogh hugges

Byg. 18.

Bijstvärme

Ibid. 39. III. Mf. VI. ör.

Åwårctom

Ibid.

34.

Wädeld

Byg. 35.

b. XIV. Mf. III. Mf.

Bondens Ensafer.

Pöster Drång bryter.

Ting 26. b. III. Mf.

Mord Brand.

Högm. II.

Warge.

739

Bärnelaga Ensafär.

Alertäppning Byg. 8. S. 1.

Skallatåges Ensafär.

Two Deelar Byg. 21. 22. 23.

Broa Synemåns Ensafär.

Ligger Broo nider Söndag Byg. 3. S. 6.

Jordhålmåns Ensafär.

Widärlagu Byg. 48.

Hittarenas Ensafär.

Synd. Tyff. 33.
Strandwrat. Ibidem. 36.

Wargestugans Ensafär.

Byg. 22.

Twåbde eller Twestiptes när tset Döthes til Two.

Lytes Brot. Särwil. 3. b. XXIV. Mf.

Mälzåganden och trestipt. XI. Mf.

Lytått Ibidem. 4. IX. Mf.

Och Trestiptas. XII. Mf. för Saramålom

Lå så gild som finger i Saramålum/ Särwil 5. halftwa
minre i lyteno.

Pöskår Dräng arbete Ting. 26.

Dråpis säå. Byg. 46.

Lappade Wadepånningar. Ting. 37.

Konung och och Måhlsågende deela Tyff. 1.

Synder

Fynde Tyff 32.
 Strandtorarf Ibid. 36.
 Dulga Drap Konung $\frac{1}{2}$ Arfwa Drapwill 26.
 Bøthe för Dräpt Ibidem 22.
 Skalla Fogdån $\frac{1}{2}$ Skallalägit $\frac{1}{2}$ Byg. 21.
 Allmänningz Salöre. Ibid. 29.
 Först III. Mf. och åter skadan Mälåganden Ibid. 18.
 Först. III. Mf. och åter skadan Häradåt Ibid. 49.
 Örnäganden XII. år Bonden XII. år. Ibid. 37.
 Salöre $\frac{1}{2}$ Konung $\frac{1}{2}$ Käffia Tingrätt Ting. 10.

Tristeptas Böter.

Åwårkan Byg. 41 b. III. Mf.
 Åtio bötor Ibid. 9. b. III. Mf.
 Ankår öfwer åter öfkarin Ibid. 13. b. III. Mf.
 Ålga Spiuth. Byg. 23. b. X. Mf. X. Mf.
 Ålta Edz 16. b. XI. Mf.
 Bannor och Trug. Ting. 43. b. XII. år.
 Bvrtår gårdh Bygg. 9. b. III. Mf.
 Biltog. Edz. 28. b. XI. Mf. III. Mf.
 Bårandes Tråds nidhuggande. Tyff. 26. b. III. Mf.
 Bodratt Ibid. 30. b. III. Mf.
 Dråparens Arfwingar i Däpwill. 22. b. XI. Mf.
 Eckornar Byg. 24. b. III. Mf.
 Elebränning. Ibid. 38. b. XX. Mf. X. Mf.
 Fästelåna söns Gipt. 4. b. XI. Mf.
 Falke Märcke Byg. 43. b. XI. Mf.
 Flård och Falz. Röp. 2. b. XI. Mf. III. Mf.
 Ibid. 3. b. XII. Mf.
 Så intvåckt Byg. 10. fångånger III. Mf.
 Sald: åter skadan.

Slyt.

Flyttlar Röde	Ibid. 27.	b. XXXX. Mf.
Förfaät	Edz .13.	b. IX. Mf. VI. Mf.
Förgärninga	Högm. 15.	b. XL Mf. och loia
Frisildösk rödes	Dräpwill. 17.	b. 3. Mf. XL. Mf.
Fullsäre	Särwill. 6.	b. XX. Mf.
Fistetiuff	Tyf. 29.	b. III. Mf.
Särtiluff	Ibid. 5. 7.	b. XL. Mf.
Säradz Höfdinge försummar Lyfa ting		Ting. 7.
		b. III. Mf.
Säradz broo	Byg. 3. D. 2.	b. XL. Mf.
Halfbro		b. x. Mf.
Huus ä Tompt annars	Ibid. 3. D. 5.	
Hittesboot	Tyf. 13.	b. III. Mf.
Hofwa allär Ridswaboot.	Ibid. 16.	b. XL. IX.
Hittesboftap	ibid. 30. VI. Mf.	III. Mf.
Lytas booth	Särwill. 9. 10.	b. XX. Mf.
	XII. Mf. VI. Mf. III. Mf.	
	Ibid. 10.	b. III. Mf.
	Ibid. 12.	b. III. Mf.
	Ibid. 13.	b. III. Mf.
Lhöre	Tyf. 2. stintes i Try	
Mös lågras	Sipt. 3. b. XX. Mf. XL. Mf.	
Mäd gudrom	Byg. 10.	b. III. Mf.
Nelar til nämnd aller Stämning	Ting. 33.	b. III. Mf.
	Ibid. 43.	b. III. Mf.
Ogwädine Ord	Byg. 33.	b. III. Mf.
Olaga Bygning	Ibid. 47.	b. III. Mf.
Olynnie Hund	Byg. 5. S. 1.	
Olaga Bygning	Byg. 7. S. 1.	b. III. Mf.
Ogrärwit Diste	Ibid. 8 S. 1. 2.	b. III. Mf.
Ohägn	Ibid. 13.	b. IX. Mf.
Ostret Äng oflagna	B	Qvar-

Öwarnebro nider	Ibid. 3.	b. III. Mt.
Öwato Karlar	Edz. VI.	b. XL. Mt. Mt. III. Mt.
Rögning	Byg. 32.	b. III. Mt.
Rättara Ting	Ting. 40.	b. I. Mt.
Råån	Edz. 41.	b. XL. Mt. XX. Mt. VI. Mt. III. Mt.
Saaklösan grippäs	Rb: 26.	b. XL. Mt.
Ståmbning förjustin	Ting. 12.	b. III. Mt.
Swijn å Stogh	Byg. 21.	b. III. Mt.
Sära måål	Särawill. 3.	b. XX. Mt.
	Ibid. 4.	XII. Mt. IX. Mt. VI. Mt.
Snattareboot	Tyff. 11.	b. III. Mt.
Swårnare eller Bønder icke låna Huus	Rb: 25.	b. III. Mt.
Tyff slappes	Tyff. 12.	b. XL. Mt.
Timberfåling	Byg. 19.	b. III. Mt.
Tråskiffstås Jord och Lössföre	Edz. 10, 11.	b. XI. Mt.
Trågårdz Tyff	Tyff. 25.	b. III. Mt.
Wåldzwård i Jord	Rb. 28.	b. XI. Mt.
Wittnåsmåhl	Tingb. 10.	b. 40. III. Mt.
Wittne. S.	Ting. 21.	b. IX. Mt.
Wadepåning	Ibid. 38.	b. III. Mt.
Wåg igentåpt	Byg. 5. S. 2.	b. VI. Mt.
Watsnåt intet bortlöpa	Ibid. 7. S. 2.	b. III. Mt.
Wåldförning	Edz. 40.	b. XL. Mt.
Wåldförde saaklöds	Rb.	b. XL. Mt.
Wåda boot	Dråpzwåd. 1.	b. III. Mt.
	Ibid. 6.	b. X. Mt.
Wites 3. öre Tinsnadär	Tyff. 9.	b. IX. Mt.
Twa öre	Ibid. 10.	b. VI. Mt.
		Mt.

1715.

Allt här til äro the trestycktes Bötär vpförde som intet Twif-
walsz måål äro vthi at icke Konungän Häradet och
Mälzäganden sigh emillan skipta / nu föllia the om
hvilka icke så vppenbart är. Swad hwars och ens
Lott skal wara ändoch the måstredels gidras allt lyta.

Barn ibidäl legat	ärsdb: 12.	b. XL. M ^e .
Sälde obpbudin Jord	Jord. 4.	b. III. M ^e .
Dafwittrat Fäderna	Sipt. 16.	b. III. M ^e .
Ohemut sälde Jord	Jordb. 12.	b. III. M ^e .
Landboo dräpaz	Ibid. 23.	b. III. M ^e .
Bolagz Risting	Ibid. 33.	b. III. M ^e .
Intätt fullrögt Wad	Ibid. 32.	b. III. M ^e .
Ristwår wåga slada	Byg. 2.	b. III. M ^e .
Olaga Wårn	Ibid. 14. & 3.	b. III. M ^e .
Läctar Legojon	ibid. 15.	b. III. M ^e .
Hysen löst Zold	ibid. §. 5.	b. III. M ^e .
Äwerctan i Åter och Ång	ibid. 16.	b. III. M ^e .
Äwerctan i Stog	ibid. 18.	b. III. M ^e .
Äwärctan i Fiskewatn	ibid. 25.	b. III. M ^e .
bygiård	ibid. 26.	b. III. M ^e .
Intager aff nyo Jordwald.	ibid. 32.	b. III. M ^e .
Ny Äwärctan	ibid. 34.	b. IX. M ^e . III. M ^e .
Dråper Fåå	Byg. 44.	b. IX. M ^e . III. M ^e .
	ibid. 45.	b. VI. M ^e . III. M ^e .
Hwar sin Lätt	Tinge 13.	
Häradz Höfdingz böter	Ting 25.	b. III. M ^e .
Zolff Man böta	ibid. 34.	b. III. M ^e .
Hemgång	Edz 5.	b. XL. M ^e .
Halzbanna	Dråpwill 21.	b. IX. M ^e .
Silre i Stogen	Dråpmöd 4.	b. XL. M ^e . IX. M ^e .
Åf Whita dråöp	ibid. 15.	b. IX. M ^e . VI. $\frac{1}{2}$ M ^e .
	ibid. 17.	b. IX. M ^e .

B ij

Fin.

Fuzur Skiptis Bødtår

Bad fuzur bōtår twid kommår effter gipt. 2. Fåstās
them Mannom ena Konu. Och een högn; Fåstår man
andra Konu medan hin lefwår som han måd lagum hafde fån:
fångit/ åntå att han sīdermera the ey hārdor bōt XI. Ml. til
fuzor skiptās. Målsågande Konunge/ Biskope/ och Håradeså
hållēs dår mådh såsom Wåsteråhs Resell gjord Anno 1528. ly-
dår / alla the saköre som lagboken innehåller/ och effter sed-
wånion kallās Biskops saköre/ them båra Konungens fog-
de upp/ och kallās icke längre Biskops saköre uthan räknās
tillhopa måd Konungz saköre och bōte icke uthan under ett
hårskap och år til at mårta at vthi Skiptningen icke alltiidh
hwars och ens lott och endeel år lika stoor såsom i bōter för
Rājacht och Allgspiut byg: 23. Konung tager XX. Ml.
Håradet X. Ml. och ålåranden X. Ml.

För Konungz fierdz brutt K. b. 31. Konung twā deelar/
Målsågande tribingh.

Sörmanl. manhålg 25. all Erwebåte skulu så skiptās Måls-
ågande först $\frac{1}{2}$ bort halff boot skiptās i try Målsågande Ko-
nung och Hårade.

Sporgåld vpl. Man. 9. Målsåganden XI. Ml.
Konung XIII. Ml. 8. örtugår hundarit XIII. Ml. 8. örtuger
Huru twå bōter skola skiptās sijnās 30. cap. dråp wil in siel
Swå åga twå bōtår skiptās at Målsåganden tagt XI. Ml.
och lådan gånge XI. Ml. til tråskiptās taki en lått Konungår
annan Målsågan e och tridie Hårade

All Sporgåld och dulg adråp skulu tresskiptās vpl. Manhålg-
10. in siel

Sörmanl. Manhålg. 25.

Quoff. bōtår tomma ey vthan i dråpum tocka Hårra thās
som dråpta åhr vpl. Manhålg: 20.

Effter

775.
Efter alla thäss; Skiptningar på Väningeböte/ så hastwer
och Häratz Hördingan til anseestrafvens och bötaras för
dubling och förhöging. Som 20. cap: Edz b: wändis man
Tiusstaf til tagis ey XI. Mt. som fordom

Tuebôte.

Dubbelt böte emot thät som laga böte kallas såsom i dröp
saler. 2. gånger XI.

Trugader borgän ligger i Tuebôte tiöp. 13.

Dräpar man så annars böte twegiltt. bng: 44.

Dän dräpne twegildär i srida brät ä Aler och Angh

Edz: 37.

Dröp i försätt dräpwill 38. 39. i tweböte
LXXX. Mt.

Därp i transakom efter tiusnad. Tiuf. b. 13. tweggärning i
lagkallade Ting ibid. 14. Tuebôte.

thät Ayle Tiustwar gjöra ibid. 25. Twegiltt

Dän Romn wäär som dröp gör dräpwill 29.

Dän Dräpareu wäär ibid. 9.

Gjöras bonde skada på Aler eller Angh Särwill 17. Twegiltt

Man hanner sin Hustru illa ibid. 19. Tuebôte.

Modär dräper Barn sitt mäd wäda hög: 3. cap.

Lundodräper sin Husbonda 10. twegilttes böter

ibid. twegilda

böter böta

Om Fäste Kona söns i gipt. 4. Twegiltt.

Chreböter.

Dräfnas i Södermans lagen i ätta fall Manhälg 26. så-
som i näst föregående Cap: Tueböter i tolf fall/ Man såsom

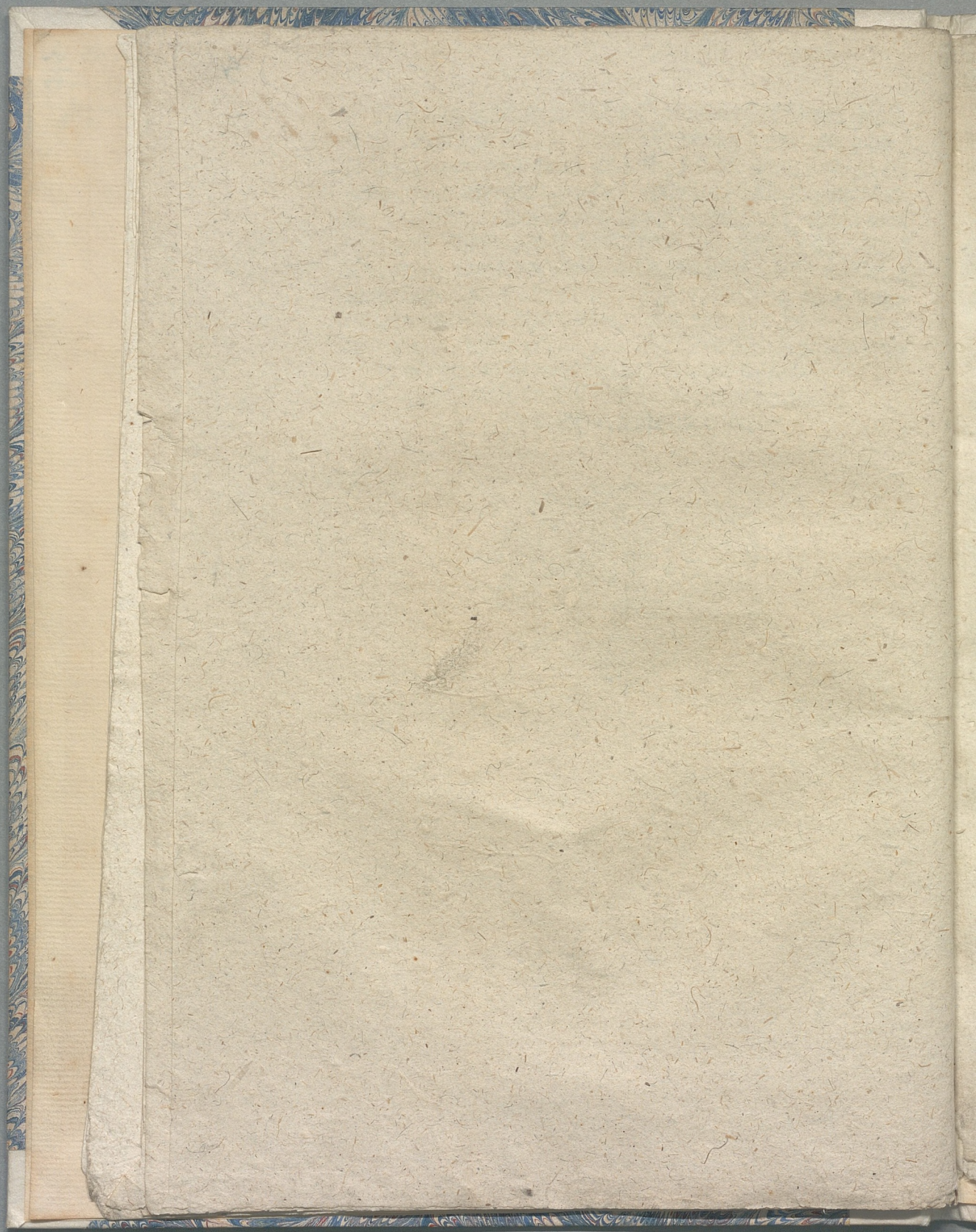
B iij

den

dån lagen nu intet mera föllles så gäås här tre böterna förbi.
2pl. Manhålg flut. 12. tallas treböterna hundrade gåld.
dråpm: Item Wäsmant. Man fl. 26. half. Man flut. 23. i all
n:änningen upføres lijka som i trebötens ställe Högmåls la-
terna måd högre stras än pänningeböte. Såsom tweböta mål
högr 16 och Ridings wäret dråpwill . 15 . Edz. 35. 39. och i
Drottning Christinas straffordning förhöjes skidngen straffen
Emotböternas grofheet / och omsijder i Toffaker och Hoorfa-
ter pänningeböte intet mehra hafwa rum sees art. och 3.
af dån förnämde 26. fl. och 27. fl. Söder. Manh: finnas hure
ledes böterna för dråp förhögd. Enboot tallas XI. Mt.
ållår tre gånger XIII. Mt. och 8 örtuger tweböthe/
LXXX, Mt. treböte CXX. Mt.

114

Det Trättionde Capitel
aff Booken som angår
Härads höfdinge Embetät
Om

Saköres Delning.

STOCKHOLM/

Tryckt hos Niclas Wankuff / Kongl. Bookfir.
Åhr 1682.

Die Pflanzung
des Buchs
des Heiligen
m.

Die Pflanzung

1500

Die Pflanzung
des Buchs

Dett Trettionde

CAPITEL aff Booken/

Som angår Håradzhöfdinge Embetet

Om

Saköres Delningh

Konungens Ensakår/

Afhrebter föra/

B Ersä i Konungz parkom/	K. B. 34.	b. XI. Me.
Biltagh	Edz 32.	b. XI. Me.
Dombrot	K. B. 32.	b. XI. Me.
Hustrun stials	Tyf. 1.	b. XI. Me.
I Gåstabudh obudin	Gipt. 8. Cap.	b. XI. Me.
Ridymanna wara	Ridp. 7.	
Landzkidp	6.	b. X. Me.
Morgongåfwa för Högh	gipt IX.	b. XI. Me.
Muto	Tingh 3.	b. X. Me.
Stattskyldigh Jord undandragån	K. B. 30.	b. XI. Me.
Tyff släppes	Tyff: 12.	b. XI. Me.
Wäldcånke	Edz 12.	b. XI. Me.

Målsägandes Ensakår/

T ärff syad	Byg. 14.	b. III. Sr.
Ylorna Wård och Letatta	Byg. 24.	b. III. Sr.
Måltas Geeth	Byg. 42.	b. VI. Sr.
Måltas Roo	ibid.	b. III. Me.

Hund

Hund som Fåd bitas	Byg 47.	b. VI Dr.
Humblegårdh försunmas	Byg: 50.	b. III Dr.
Röpmanna Bahra på Landet	Röp. 7.	
Målsägande tappar sin Rät	Ting: 17. 18.	
Twetalan å Tinge	Ting. 2. 3.	b. VI. Dr.
Wadabotum	Dräp wåd. III.	b. XX Me.
	ibidem 5	b. VI. $\frac{1}{2}$ Me.
Risfwär i Trå bidin	ibid. 7	b. X. Me.
Risfwär i Trå effe er besallning	Dräp wåd 7.	b. XX. Me.
Huuf faller på man	ibid. 9. 6.	b. VI. $\frac{1}{2}$ Me.
Sfwer måga Dräp pes medh willie	} 9. Dräp wåd. II. b. XX. Me.	} Målsäg. XIV. Konung III. Häråd. III.
Sfwer måga Dräpes med willia		
	IV. $\frac{1}{2}$ Me. III. Me.	
Dwinna Dräpes mådh wåda som mådh Barn är	ibid. 14.	b. IV. $\frac{1}{2}$ Me.
Lytes boot	{ Särwil 3.	b. XII. Me.
	ibidem 4.	b. IX. Me. VI. Me. III. Me.
	{ Särwil 7.	6. VI Me.
	ibidem 8.	b. III. Me. XI. Dr. VI. Dr.
Lytes boot	ibidem 9.	b. XII. Me. VI. Me. III. Me. XII. Me.
	ibidem 10.	6. III. Me.
Sfwer måga bøde i Särwille	18. Reg. General.	
Hwad som Fåd bitar	ibid. 20	b. VI. Dr.
Snattare boot	Tyff II. 6.	VI. Dr.
Hofwa eller Klöfwa boot	ibid. 16.	b. VI. Dr.
Trågåd; Tiuff	ibid. 27.	b. VI. Dr.

Kyrckans Ensfär.

Kyrckian brinner By	den 36 §. 3.	b. XI. Me.
Præster Dräpin	Dräpwill. 31.	ibid. 32.
		Häråd;

Säradsz Ensafår.

Allmänningsz Uboe fattigar	Byg. 31.	6. III. Ml.
Flåår Bast på allmänningen		6. VI. Dr.
Brytår Pårs Dito	Byg. 49	6. III. Dr.
Wiltumbla.		

Säradszhöfdingz Ensafår.

Byg: 39.

Biskopz Ensafår.

Meen Edare	Ting: 21.	6. III. Ml.
Dån Ronu tiggår gipt	2.	6. III. Ml.
Pråster dråpin	Dråpwill. 31.	

Faders Ensafår.

Will Fader förlåta: Gipte: 3.

Fränders Ensafår.

Man slår Hustru sina Sårwill: 19.

Arstvingars Ensafår.

Lider skada i Broom	Byg: 3. S. 5.
Na Whta	Dråpwåd: 15.

Giffomans Ensafår.

Hoorkona förbröyter Morgongåfwa Gipte: 11.

Dwinnans Ensafår.

Såra Dotum Sårwill: 15.

Rättarens Ensafår.

Blind Tingh 43. 6. VI. Dr.

U 2

Kåffla

Räffa Tingz Räs Ensfär.

Dombros

Ting: 10.

Älärändens Ensfär.

Wägerdgning

Byg: 3. S. 6.

Räjächts

ibid: 13.

b. X. Me.

Slår i Allmännigen

b. III. Me.

På af Sättarby Byg: 52.

b. VI. Me.

III. Me.

Muto

Ting: 3.

b. XII. Me. 8. ör.

Tug.

Stämning förstuds

Ting: 40.

Stekemåts bära

Särwådij 7.

Grannarnas i en Ensfär.

Stogeldij

Bygg: 38

b. III. Me.

Dressbötär

ibid. 7. S. 1.

Bryter Gårdij nider

Byg: 9. S. 2.

b. VI. Dr.

Affräcti

ibid: S. 3.

Tiudrar sin Häst i annars Hägnad / S. 5.

Farlid i Äter och Äng. Byg. 13.

Wädelij Byg. 36.

b. XI. Me. VII. Me. III. Me.

Stogeldij ibidem 38.

b. III. Me. IX. Dr. VI. Dr.

Stogäganderne Ensfär.

Förbudin Stogh hugges

Byg: 18.

Buswärme ibid. 39.

III. Me. VI. Dr.

Äwärdkom ibid. 34.

Wädelij Byg: 35.

b. XIV. Me. III. Me.

Bondens Ensfär.

Löster Dräng bryter. Ting: 26.

b. III. Me.

Mord Brand

Högim: II.

Wärmelaga

Wärnelaga Ensfår.

Ålertåppning

Byg: 8. S. 1.

Stallatåges Ensfår.

Two Deelar

Byg: 21. 22. 23.

Broa Synemåns Ensfår.

Ligger Broo nider Söndag

Byg: 3. S. 6.

Jordhålmåns Ensfår/

Widårlagu

Byg: 48.

Hittarenas Ensfår.

Bygd

Lysf. 33.

Strandwrat

ibidem 36.

Wargestugans Ensfår.

Byg: 22.

**Twåbdte eller Tweskiptes när thes
Böthes til Two.**

Lytes Brot

Sårwil. 3.

b. XXI V. Ml.

Målgåganden och trestipt.

XI. Ml.

Lytått

ibidem 4.

IX. Ml.

Och Trestiptas XII. Ml. för Såråmålom

Lå så gild som finger i Såråmålum/ Sårwil. 5. halfwa min
re i lyteno.

Loffår Drång arbete

Ling: 26.

Dråpis fää

Byg: 46.

Lappade Waderåmmingar

Ling: 37.

Ronung och Måhlsågande deela

Lysf. 1.

Åll

Fynder

Fyndit Tyff. 32.
 Strandwrat ibid. 36.
 Dulga Dråp Konung $\frac{1}{2}$ Arfwa Dråpwill 26.
 Bøthe för Dråpt. ibidem 22.
 Stalla Fogdån $\frac{1}{2}$ Stallalågit $\frac{1}{2}$ Byg: 21.
 Allmånningz Sådöre ibid. 29.
 Först III. Mf. och åter Stadn Mälzåganden ibid. 18.
 Först III. Mf. och åter Stadn Håradåt ibid. 49.
 Dwarnåganden XII. år Bonden XII. Dr. ibid: 37.
 Sådöre $\frac{1}{2}$ Konung $\frac{1}{2}$ Råffsta Tingrätt. Ting. 10.

Triſſeptās Bøter.

Åwårkan	Byg: 41.	6. III. Mf.
Actio bøtor	ibid. 9.	6. III. Mf.
Ånlår öfwer åter ofkurin	ibid. 13.	6. III. Mf.
Algia Spiuth	Byg: 23.	6. X. Mf. X. Mf.
Alta	Edz 16.	6. XI. Mf.
Bannor och Trug	Ting. 43.	6. XII. Mf.
Bryttår gårdh	Bygg: 9.	6. III. Mf.
Biltog.	Edz 28.	6. XI. Mf. III. Mf.
Bårandes Tråås nidhuggande	Tyff: 26.	6. III. Mf.
Bodrätt	ibid. 30.	6. III. Mf.
Dråparens Arfwingar i Dråpwill. 22.		6. XI. Mf.
Ekornar	Byg. 24.	6. III. Mf.
Elebränning	ibid. 38.	6. XX. Mf. X. Mf.
Fåffelona söns	Gipt. 4.	6. XI. Mf.
Falſke Märcke	Byg. 43.	6. XI. Mf.
Flård och Falz	Röp: 2.	6. XI. Mf. III. Mf.
	ibid. 3.	6. XII. Mf.
Få inwårctt	Byg: 10.	fångånger III. f.
	Gåld. åter Stat an.	

Flyttlar Röd	ibid. 27.	b. XXXX. Me.
Försäät	Edz. 13.	b. IX. Me. VI. Me.
Förgärninga	Högm. 15.	b. XI. Me. och Lösn
Frisldöds födes	Dräpwill. 17.	b. 3. Me. XI. Me.
Fullsäre	Särwill. 6.	b. XX. Me.
Fisteciuß	Tyf. 29.	b. III. Me.
Gäruiß	ibid. 5. 7.	b. XL. Me.
Häradz Höfvinge försummar lysa Ting		Ting. 7.
		b. III. Me.
Häradz Broo	Byg. 3. D. 2.	b. XL. Me.
Halsbro		b. X. Me.
Huus å Tompe annars	ibid. 3. D. 5.	
Hittesboof	Tyf. 13.	b. III. Me.
Hofwa allär Rödswaboot.	ibid. 16.	b. XL. IX.
Hitteboftap	ibid. 30. VI. Me.	III. Me.
Lytas booth	Särwill. 9. 10.	b. XX. Me.
	XII. Me. VI. Me. III. Me.	
	ibid. 10.	b. III. Me.
	ibid. 12.	b. III. Me.
	ibid. 13.	b. III. Me.
Löfdre	Tyf. 2. Skiptes i Try	
Möd lågras	Gipt. 3.	b. XX. Me. XL. Me.
Mäd gildrom	Byg. 20.	b. III. Me.
Nekar til Nämbo eller Seämning	Ting. 33.	b. III. Me.
Dawädins Ord	ibid. 43.	b. III. Me.
Slaga Bygning.	Byg. 33.	b. III. Me.
Skynnäs Hund	ibid. 47	b. III. Me.
Slaga Bygning	Byg. 5. S. 1.	
Ogråfwit Dyke	Byg. 7. S. 1. 7	b. III. Me.
Ohägn	ibid. 8. S. 1. 2.	b. III. Me.
Oswer Ung oflagna	ibid. 13.	b. IX. Me.
		Dwarnebro

Swarnebro ridet	ibid. 3.	b. III. Me.
Swato Karlar	Edz. XI	b. XL. Me.
		VI. Me III. Me.
Röggning	Byg: 32.	b. III. Me.
Rättara Ting	Ting: 40.	b. I. Me.
Rään	Edz. 41.	b. XL. Me. XX. Me.
		VI. Me. III. Me.
Saallöfan grypås	Rb. 26.	b. XL. Me.
Stämning förstettin	Ting: 12.	b. III. Me.
Swun å Stogh	Byg. II.	b. III. Me.
Sära måål	Säravill. 3.	b. XX. Me.
	ibid. 4.	XII. Me. IX. Me. VI. Me.
Swattareboot	Lyff. II.	b. III. Me.
Swarnare eller Bønder icke låna Huus	Rb. 25.	b. III. Me.
		b. XL. Me.
Tuff släppes	Lyff. 12.	b. III. Me.
Timberfåling	Byg. 19.	b. XI. Me.
Tråstiffstå Jord och Lødsföre	Edz. 10. II.	b. III. Me.
Trågårdz Tuff	Lyff. 25.	b. XI. Me.
Waldzwärel i Jord	Rb. 28.	b. IX. Me.
Witemesmähl	Tingb. 20.	b. 40. III. Me.
Witene. S.	Ting. 21.	b. III. Me.
Wadepänning	ibid. 38.	b. VI. Me.
Wäg igentåpt	Byg. 5. S. 2.	b. III. Me.
Watnåt intet bortløpa	ibid. 7. S. 2.	b. XL. Me.
Waldförning	Edz. 40.	b. XL. Me.
Waldförde saallødh	Rb.	b. III. Me.
Wada boot	Dråpwåd. 1.	b. X. Me.
	ibid. 6.	b. IX. Me.
Witef 3. öre Tustnadår	Lyff. 9.	b. VI. Me.
Wä öre	ibid. 10.	

Alle här till äro the tresskptes Böcker upförde som intet twifwels
 måål äro uti at icke Konungän Häradet och målsäganden
 sigh emillan skipta / nu föllia the om hwilla icke så uppbenbart
 är. Hwad hwarz och ens Lott skall wara ändoch the må
 stedels gidras all lyfta.

Wärn ihial legat.	årsbok: 12.	b. XL. mf.
Sälde oppbudin Jord	Jord. 4.	b. III. Mf.
Safwittrat Fäderna	Gipt. 16.	b. III. Mf.
Whemut sälde Jord	Jordb. 12.	b. III. Mf.
Landboo dräpaf	ibid. 23.	b. III. Mf.
Wolagz Ristning	ibid. 33.	b. III. Mf.
Intätt fullfölgt Wad	ibid. 32.	b. III. Mf.
Riswår wåga slada	Byg. 2.	b. III. Mf.
Olaga Wårn	ibid. 14. S. 3.	b. III. Mf.
Läckar Legojon	ibid. 15.	b. III. Mf.
Huser löst Folek	ibid. S. 5.	b. III. Mf.
Åwårkan i Åter och Ång	ibid. 16.	b. III. Mf.
Åwårkan i Skog	ibid. 18.	b. III. Mf.
Åwårkan i Siffewatn	ibid. 25.	b. III. Mf.
Bygiård	ibid. 26.	b. III. Mf.
Intager aff nyo Jordwald	ibid. 32.	b. III. Mf.
Ny Åwårkan	ibid. 34. b. IX. Mf.	III. Mf.
Dråper Sää	Byg. 44. b. IX. Mf.	III. Mf.
	ibid. 45. b. VI. Mf.	III. Mf.
Hwar sin Lätt	Linge 13.	
Häradsz Höfdingz böcker	Ling. 25.	b. III. Mf.
Loff Man böta	ibid. 34.	b. III. Mf.
Hemgång	Edz 5.	b. XL. Mf.
Halzbanna	Dråpwill. 21.	b. IX. Mf.
Gilre i Skogen	Dråpwood 4. b. XL. Mf.	IX. Mf.
Aff Whta dråöp	ibid. 15. b. IX. Mf.	VI. Mf.
	ibid. 17. b. IX. Mf.	III. Mf.

Fingur Skiptis Bødtår.

Hvad fingirns bødtår wid kommar effter gipt. 2. Fästas
 them Mannom ena Konu. Och een högn; Fästår man
 andra Konu medan hit lefwår som han med lagum hafde fânz
 fångit/ antå att han fidermera the ey hâfder: bde. XI. Ml. till
 fingor skiptas. Målsågande/ Konunge/ Bifkope/ och Hårade/ så
 hålles där mådh såsom Wåsterås Reless. giord Anno 1528. Iy
 dår/ alla the Saldre som Lagboten innehåller / och effter sed-
 waniom kallas Bifkops Saldre/ them håra Konungens Fog-
 de upp/ och kallas icke längre Bifkops Saldre/ uthan råknas
 tillhopa måd Konungz Saldre och bde icke uthan under ett
 Hårskap / och år til at märkia at vthi Skiptningen icke alltydh
 hwars och ens loff och endeel år lifka stoor. såsom i bøder för
 Kåjacht och Algaspint byg. 23. Konung tager XX. Ml.
 Håradet X. Ml. och ålåranden X. Ml.

För Konungz fierdz bruff R. 6. 31. Konung två deelar/
 Målsågande tridingh.

Sörmanl. manhelg 25. all Twebete skulu så skiptas Måls.
 ågande först $\frac{1}{2}$ bort halff boot skiptas i try Målsågande/ Ko-
 nung och Hårade.

Sporgåld. vpl. Man. 9. Målsågandan XI. Ml.

Konung XII. Ml. 8. örtugår hundarit XII. Ml. 8. örtuger
 Huru tvåbøder skola skiptas finnås 30. cap. dråp wil in siel
 Swå åga tvåbødtår skiptas at Målsåganden tagi XI. Ml.
 och sådan gånge XI. Ml. til tråskiptas taki en lätt. Konungår //
 annan Målsågande och tridie Hårade.

All Sporgåld och dulgadråp skulu trestkiptas vpl. Manhålg-
 10. in siel

Sörmanl. Manhålg. 25.

Tualka bødtår komma ey vthan i dråpum tocka Hårra thås
 som dråpin åhr vpl. Manhålg: 20.

Effter

Effter alla thåssa skiptningar på Pärningeböte / så hafwer
och Härads-Höfdingän till ansestraffens och bötarnas för
dubbling och förhögning. Som 20. cap: Edz b: wändis man
Tiuffak til tagis ey XI. Ml. som fordom

Tweböte.

Dubbele böte emot thet som laga böte kallas såsom i Drap
fater. 2. gånger. XI.

Trugader borgän ligger i Tweböte. liöp. 13.

Dräper man så annars böte twegilt. byg. 44.

Dändräpne twegildär i frunda brätå Uter och Ungh
Edz. 37.

Drap i försätt. dräpwill 38. 39. i tweböte
LXXX. Ml.

Drap i ransakom effter tiufnad. Tiuf. b. 13. tweggärning i
lagkallade Ting ibid. 14. Tweböte.

thät Aple Tiufwar gidra. ibid. 25. Twegilt

Dän Konu wäär som drap gidr. dräpwill 29.

Dän Dräparen wäär. ibid. 9.

Gidrs Bonde skada på Uter eller Ungh Särwil 17. Twegilt

Man banner sin Hustru illa. ibid. 19. Tweböte.

Modär dräper Barn sitt mäd wada. hög. 3. cap.

Landboo dräper sin Huusbonda. 10. Twegildes böter

ibid. twägilda böter böta.

Om Faste Kona söns i gipt. 4. Twegilt.

Ehreböter.

Uprättnas i Södermans lagen i ättafall Manhälg 26. så
som i näst föregående Cap: Tweböter i tolsfall / Man såsom
den

dän Lagen nu intet mera föllies/ så gäds här tre böterna förbit.
Dpl. Manhålg sluck 12. kallas treböterna hundrade gåld.
dråpm: lsem Wäsmant. Man fl. 26. half Man sluck 23. i all
manningen upføres lyfta som i trebötens ställe Högmåls sakerna
måd högre straff än pänningeböte. Såsom tweböta mål hög 16.
och Nidingz wärd dråpwil 15. Edz. 35. 39. och i Drottning
Christinas straffordning förhöjes skäligen straffen emot böters
nas grofheet/ och omsijder i Tyssaker och Hoorsaker pänningar
böte intet mehra hafwa rum sees art. och 3. af den förnämde
26. fl. och 27. fl. Söder. Manh: finnes huruledes böterna för
dråp förhögd. Enboot kallas XI. Mk. eller tre gånger

XIII. Mk. och 8 örtuger tweböte/ LXXX.

Mk. treböte CXX. Mk.

Thet Trättijonde Capitel
aff Booken som angår
Härads höffdinge Embetät

Om

Saköres Delning.

92

GEORGH OLM /

Tryckt hos Niclas Wankuff / Kongl. Booktr.

Åhr 1682.

Dett Trettijonde
CAPITEL aff Booken /
Som angår Håradz höffdinge Embetet
Om
Saköres Delning.

Ronungens Ensafår/
Åhreböter föra/

B ersa i Ronungz parkom/ R. B. 34.	b. XI. Me.
Biltagh Edz 32.	b. XI. Me.
Dombrut R. B. 32.	b. XI. Me.
Hustrun stials Tys. 1.	b. XI. Me.
3 Gåstabuoh obudin Gipt. 8. Cap.	b. XI. Me.
Ridpmanna wara Ridp. 7.	
Landzkiöp 6.	b. X. Me.
Morgongåfwa för Högh gipt IX.	b. XI. Me.
Muto Tingh 3.	b. X. Me.
Slattkyldig Jord undandragån R. B. 30.	b. XI. Me.
Tyff slappes Tyff: 12.	b. XI. Me.
Waldtånkt Edz 12.	b. XI. Me.

Målsågandes Ensafår /

T årff syad Beg. 14.	b. III. Dr.
Florna Mård och Lekatta Byg. 24.	b. III. Dr.
Måltkas Geeth Byg. 42.	b. VI. Dr.
Måltkas Roo ibidem.	b. III. Me.
Hund som Fåå bitås Byg. 47.	b. VI. Dr.
Humblegårdh försummas Byg: 50	b. III. Dr.
Röpmanna Wåhra på Landet Köp. 7.	

Målså

Målbågende tappar sin Rätt Ting: 17. 18.

Twetalan å Tinge Ting. 2. 3.

Wadabotum Dråpwåd III.
ibidem 5

Klifwår i Erå bidin ibid. 7

Klifwår i Erå effier befällning Dråpwåd 7.

Huuf faller på man ibidem 9. 6.

Sfwermåga Dråpes medh willie } 9. Dråpwåd. II. b. XX. mf. }

Sfwermåga Dråpes med willia ibid. 12. Cap.
IV. $\frac{1}{2}$ mf. III. mf.

Dwinna Dråpes mådh wåda som möd Barn är
ibidem 14. b. IV. $\frac{1}{2}$ mf.

Lyses boot { Sårwil 3. b. XII. mf.
ibidem 4. b. IX. mf. VI. mf. III. mf.

{ Sårwil 7. 6. VI. mf.
ibidem 8. b. III. mf. XII. Dr. VI. Dr.

Lyses boot { ibidem 9. b. XII. mf. VI. mf. III. mf. XII. mf.
ibidem 10. 6. III. mf.

Sfwermåga böthe i Sårwille 18. Reg. General.

Hwad som Fåå bitår ibidem. 20.

b. VI. Dr.

Snattare boot Tyff II. 6.

VI. Dr.

Hofwa eller Klöfwa boot ibid. 16.

b. VI. Dr.

Erågårdz Tiuff ibid. 17.

b. VI. Dr.

Ryrdans Ensakår.

Ryrdian brinner By den 36. §. 3.

b. XI. mf.

Pråfter Dråpin Dråpwil 21. ibid. 32.

Håradz Ensakår.

Allmånningz Aboe fatigar Byg. 31.

Flåår Bast på Allmånningen

b. III. mf.

Brytår Pårs Dito Byg.

b. VI. Dr.

Wiuhumbla 49.

b. III. Dr.

2 2

Håradz

Härads höfdingz Ensakär.

Byg: 39.

Biskopz Ensakär.

Meen Edare

Ling: 21.

b. III. Mf.

Dän Konu tiggär gipt 2.

b. III. mf.

Prästler dräpin

Dräpmsl. 31.

Faders Ensakär.

Will Fader förläta

Gipt: 3.

Fränders Ensakär.

Man slår Hustru sine

Särwill: 19.

Urswingars Ensakär.

Lider Stada i Broom

Byg: 3. §. 5.

La Wäta

Dräp wäd: 15.

Giffomans Ensakär.

Doorkona förbryter Morgongäswa

Gipt: 11.

Dwinnans Ensakär.

Sära Botum.

Särwill: 15.

Rättarens Ensakär.

Oliud

Lingh. 43.

b. VI. Dr.

Räffta Tingz Räk Ensakär.

Dombrot

Ling. 10.

Rikarandens Ensakär.

Wägerögning

Byg. 3. §. 6.

Rajacht

ibidem 23

b. X. Mf.

Slår i Allmänningen

b. III. mf.

Få af Sättarby

Byg: 52.

b. VI. mf.

III. mf.

Muto

Ling: 3.

b. XIII. mf. 8. dr. Lug.

Stämning förstetes

Ling: 40.

Stekemåk bära

Särwädh 7.

Grannarnas i en Ensakär.

Stogelsh

Bygg: 38.

b. III. mf.

Dress

Dreffböcker   ibidem 7. §. 1.
 Bryter Gårdh nider   Byg. 9. §. 2.   b. VI. Dr.
 Affäckte   ibid. §. 3.
 Findrar sin Häst i annars Hågnad. §. 5.
 Farlid i Åker och Ång.   Byg. 13
 Wädelb   Byg. 37.   b. XI. mf. VII. mf. III. mf.
 Stogeldh   ibidem 38.   b. III. mf. IX. Dr. VI. Dr.

Stogåganderne Ensafår.

Förbudin Stogh hugges   Byg: 18.   III. mf. VI. Dr.
 Byfwårme ibidem 39.
 Åwårckom ibidem 34.   b. XIV. mf. III. mf.
 Wädelb Byg: 35.

Bondens Ensafår.

Löster Drång bryter.   Ting: 26.   b. III. mf.
 Mord Brand   Högm: II.

Wårnelaga Ensafår.

Ålertåppning   Byg. 8. §. 1.

Skallatåges Ensafår.

Twå Deelar   Byg. 21. 22. 23.

Broa Synnemåns Ensafår.

Ligger Broo nider Söndag   Byg: 3. § 6.

Jordhålbzmåns Ensafår.

Widerlagu   Byg. 48.

Hittarenas Ersafår.

Synd   Tyff. 33.
 Strandwrat   ibidem 36.

Wargestugans Ensafår.

Byg. 22.

Tväböte eller Twestiptes när thet Böthes til Twa.

Lyses Brot	Särwil. 3.	b. XXIV. mf.
	Mälzäganden och trestipt.	XI. mf.
Lytätt	ibidem 4.	IX. mf.
	Och Trestiptas XII. mf. för Särnamålom	
Lå så gild som finger i Särnamålum / Särwill 5	halfwa minns	
	re i lyteno.	
Löstär Dräng arbete		Ting: 26.
Dräpis sää		Byg: 46.
Lappade Badpenningar		Ting: 37.
Konung och Mälzägande deela		Tyff: l.
Byndir		Tyff: 32.
Strandwral		ibidem 36.
Du'ga Dräp Konung $\frac{1}{2}$ Arswa Dräpwi	26.	
Böthe för Dräp		ibidem 22.
Skalla Fogdän $\frac{1}{2}$ Skalla lägit $\frac{1}{2}$		Byg: 21.
Allmanning; Saldöre		ibidem 29.
Först III. Mf. och åter Skadan Mälzäganden	ibidem 18.	
Först III. Mf. och åter Skadan Håradät	ibid. 49.	
Dwarnäganden XII. år Bonden XII. Or.	ibid 37.	
Saldöre $\frac{1}{2}$ Konung $\frac{1}{2}$ Käffsta Tingrätt.	Ting. 10.	

Trestiptas Böter.

Uw. Arken	Byg: 14.	b. III. mf.
Uuo bötor	ibid.	b. III. mf.
Antiar öfwer åter offkurin	ibidem 13.	b. III. mf.
Algia Spiusch	Byg: 23.	b. X. mf. X. mf.
Alta	Edz 16.	b. XI. mf.
Bannor och Trug.	Ting. 43.	b. XII. mf.
Byrtär gårds	Bygg: 9.	b. III. mf.
Biltog.	Edz 28.	b. XI. mf. III. mf.

Wäran

Värandes Tråds nidhuggande	Tyff: 26	b. III. mf.
Bodrätt	ibid. 30	b. III. mf.
Dråparens Arfwingar i Dråpwill.	22.	b. XI. mf.
Eckornar	Byg. 24.	b. III. mf.
Elebränning	ibid. 38.	b. XX. mf. X. mf.
Fästelona söns	Gipt. 4.	b. XI. mf.
Fälste Märcke	Byg. 43.	b. XI. mf.
Flård och Falz	Ridp: 2.	b. XI. mf. III. mf.
	ibidem 3.	b. XII. mf.
Få invräckt	Byg. 10.	fånganger III. mf.
	Gäld. åter Stadän.	
Flyttiar Röd	ibidem 27.	b. XXXX. mf.
Förskät	Edz. 13.	b. XI. mf. VI. mf.
Förgärninga	Högm. 15.	b. XI. mf. och Löft
Fruklöds södes	Dråpwill 17.	b. 3. mf. XI. mf.
Fullsäre	Särwill 6.	b. XX. mf.
Fistetiuff	Tyf. 29.	b. III. mf.
Gärtiuuff	ibidem 5. 7.	b. XL. mf.
Häradz Höfvinge försummar lysa Ting		Ting. 7.
		b. III. mf.
Häradz Broo	Byg. 3. D. 2.	b. XL. mf.
Halfbro		b. X. mf.
Huus å Comptannars	ibidem 3. D. 5.	
Hittesboof.	Tyf. 13.	b. III. mf.
Hofwa allär Klöfwaboo.	ibidem 16.	b. XL. IX.
Hitteboffap	ibidem 30. VI. mf.	III. mf.
Lyses booth	Särwill. 9. 10.	b. XX. mf.
	XII. mf. VI. mf. III. mf.	
	ibidem 10.	b. III. mf.
	ibidem 12.	b. III. mf.
	ibidem 13.	b. III. mf.
Löfdre	Tyff. 2. Skiptes i Try	
Möd lågras	Gipt. 3.	b. XX. mf. XL. mf.
		Måd

Måd gildrom	Byg. 20.	b. III. mf.
Nelar til Nämbo eller Stämning	Ting 33.	b. III. mf.
Dowäbins Ord	ibid. 43.	b. III. mf.
Olaga Bygning.	Byg. 37.	b. III. mf.
Ofymnis Hund	ibid. 47	b. III. mf.
Olaga Bygning	Byg. 5 § 1.	
Ogråfwit Dytte	Byg. 7 § 1. I.	b. III. mf.
Ohägn	ibid. 8 § 1. 2.	b. III. mf.
Oswer Ung ossagna	ibid. 13.	b. IX. mf.
Owarnebro ruder	ibid. 3.	b. III. mf.
Owato Karlar	Soz:	b. XL. mf.
		VI. mf. III. mf.
Rögynning	Byg: 32	b. III. mf.
Rätara Ting	Ting: 40.	b. I. mf.
Rään	Edz. 41.	b. XL. mf. XX. mf.
		VI. mf. III. mf.
Saaklösan gruppäs	Rb. 26.	b. XL. mf.
Stämning försuttin	Ting. 12.	b. III. mf.
Swyn å Skogh	Byg. 11.	b. III. mf.
Sära måål	Säravill. 3.	b. XX. mf.
	ibid. 4.	XII. mf. IX. mf. VI. mf.
Snattareboot	Tyff. 11.	b. III. mf.
Swärnare eller Bänder icke låna Huus	Rb. 25.	b. III. mf.
Tiuff släppes	Tyff. 12.	b. XL. mf.
Timberfålning	Byg. 19.	b. III. mf.
Tråäst. stas Jord och Loddhöre	Edz. 10, 11.	b. XI. mf.
Trågårdz Tiuff	Tyff. 25.	b. III. mf.
Wälözwård i Jord	Rb. 28.	b. XI. mf.
Wittemesmähl	Tingb. 20	b. 40 III. mf.
Witene. §.	Ting. 21.	b. IX. mf.
Wadepännig	ibid. 38.	b. III. mf.
		Wäg

Wäg Igentäp	Bng. 5. §. 2.	b. VI. ml.
Wattas intet bortlöpa	ibid. 7. §. 2.	b. III. ml.
Wäldförning	§. 40.	b. XL. ml.
Wäldförde saaklödh	Rb.	b. XL. ml.
Wäda boot	Drärwäd. 1.	b. III. ml.
	ibidem 6.	b. X. ml.
Witsh 3. öre Tiufnadär	Luff. 9.	b. IX. ml.
Ewa öre	ibid. 10.	b. VI. ml.
<p>At här til äro the tresskipes Böter upförde som intet twiswelse mål äro uti at icke Konungän Häradet och måhlaganden sig emillan skipta / nu fölia the om hwilka icke så uppenbart är. Hwad hwars och ens lott skal wara ändoch the må- stedels göras at lista.</p>		
Barn ihidat legat	ärfob. 12.	b. XL. ml.
Eäldt oppbudin Jord	Jord. 4.	b. III. ml.
Dafwittrat Fäderna	Gipt. 16.	b. III. ml.
Dhemut säldt Jord	Jordb. 12.	b. III. ml.
Landboo drepas	ibid. 23.	b. III. ml.
Bolagz Rifsning	ibid. 33.	b. III. ml.
Intätt fullfölgt Wad	ibid. 32.	b. III. ml.
Riswår wåga stada	Bng. 2.	b. III. ml.
Olaga Wårn	ibid. 14. §. 3.	b. III. ml.
Läckar legoson	ibid. 15.	b. III. ml.
Hysér löst Föld	ibid. §. 5.	b. III. ml.
Uwertan i Åter och Ång	ibid. 16.	b. III. ml.
Uwertan i Stog	ibid. 18.	b. III. ml.
Uwertan i Siffwatn	ibid. 25.	b. III. ml.
Uppiård	ibid. 26.	b. III. ml.
Intageraff nyo Jordwåd	ibid. 32.	b. III. ml.
Ny Awårtan	ibid. 74.	b. IX. ml. III. ml.
Dråper Fåå	Bng. 44.	b. IX. ml. III. ml.
	ibid. 45.	b. VI. ml. III. ml.
Hwar sin Lätt	Lunge 13.	

B

Häradz

Härads Höfdingz böter
Tolff Man böta
Hemgång
Halzbanna
Silre i Stogen
Aff Wäta drääp

Ting. 25.
ibid. 34.
Eoz. 5.
Dräp wil 21.
Dräp wäd 4.
ibid. 15.
ibid. 7.

b. III. mf.
b. III. mf.
b. XL. mf.
b. IX. mf.
b. XL. mf. IX. mf.
b. IX. mf. VI½ mf.
b. IX. mf.

Fingur Skiptis Bötår.

Wad finguras bötår wio tomnär effier gipt. 2. Fästas
them Mannom ena Konu. Och een högn; Fästår man
andra Konu medan hin leswår som han med lagum hafde säns
git / äntå at han sieder mera the ey häsdor: böt. X½ mf. til
fingor skiptas. Målsägande / Konunge / Biskope / och Hårade / så
hålles där medh såsom Wästerås Recess giordt Anno 1528. lys
dår / alla the Sakdöre som Lagboken innehåller / och effier sed-
wänion kallat Biskops Sakdöre / them hira Konungens Fog-
de upp / och kallat icke längre Biskops Sakdöre / uthan råknas
tilhöpa mäd Konungz Sakdöre och böte icke uthan under ett
Hårskap / och är till at märckia at uthi Skiptningen icke alltyd
hwars och ens lott och endeel är lyfta stoor såsom i böter för
Kajacht och Ugaspiut byg. 23. Konung tager XX. Mk.
Håradet X. Mk. och åtköranden X. Mk.

För Konungz fierdy brutt R. b. 32. Konung två declar/
Målsägande trid'ng.

Eör mank. manhelg 25. all Twebete skulu så skiptas Måls-
ägande först ½ bort halff boot skiptas i try Målsägande / Kon-
nung och Hårade.

Soorgäld. vpl.

Man 9. Målsäganden XI. Mk.

Konung XIII. Mk. 8. örtugår hunda it XIII. Mk. 8. örtugår.

Furu twebeter skola skiptas skand 30. cap. dräp wil en stäl

Ewa åga två böter skiptas at Målsäganden tagi XI. Mk.

och sådan gånge XI. Mk. til tråskiptas taki en lutt Konunger /
annan Målsägande och tridie Hårade.

All Spörgald och dulgadröp skulu tressiptas vpl. Manhælg.
10 in stel.

Södermant. Manhælg. 25.

Tuakta bötar komma ey vthan i dråpum tofta Hærra thas
som dråpin ær vpl. Manhælg. 20.

Effter alla thassa skiptingar på Panningeböte / så hafwer
och Hæraz. Höfdingån till ansee straffens och böternas för-
dubbling och förhöging. Som 20 cap. Edz. 6. wändis man
Tiuffat till tagis ey XI. M. som fordom.

Tueböte.

Dubbelt böte emot thet som laga böte kallas såsom i Dråp
saker 2. gånger XI.

Erugader borgån liggår i Tueböte tidp. 13.

Dråper man få annars böte twegilt byg. 44.

Dån dråpne twegildår i stypda brätt å Åter och Ång.
Edz. 37.

Dråp i försått dråpwill 38. 39. i tueböte

LXXX M.

Dråp i ransakom effter tiuffnad. Tiuf. 6. 13. tweggarning i
laq'astave Ting ibid. 14. Tueböte.

Thet Åple. Tiufwar gidra ibid. 2. Twegilt.

Dån Konu wår som dråp gidr dråpwill 29.

Dån dråparen wår ibid. 9.

Gidrs Bonde skada på Åter eller Å. gh Sår. wil. 17. Twegilt.

Man bærner sin Hustru illa ibid. 19. Tueböte.

Modår dråper Barn sitt med wåda hög. 3. cap.

Landboos dråper sin Huusbonda 10. Twegilt.

ibid. twegilda
böter böta.

Om Fåste Kona söns. gift. 4. Twegilt.

Chres

Chreböter.

Uppräknas i Södermans lagen i ätta fall Manhålg 26. såsom
fomi näst föregående Cap. Tweböter i toiff fall / Men såsom
dån Lagen nu intet mera följtes / så gåås här tre böterna förbit.
Dpl. Manhålg fluck 18. kallas tweböterna hundrade gåld.
dråpm. Item Wäsmant. Man fl. 26. half Man fluck 27 i all-
männingen upsdres lyta som i twebödens ställe Högmåls sakerna
med högre straff än pänningeböte. Såsom tweböta mål hög 16.
och Ridings wäret dråpwil 15. Edz. 35. 39. och i Drottning
Christinas Straffordning förhöses skäligen straffen emot böter
nas groffheet / och omsijder i Tyfsaker och Hoorsaker pänninge-
böte intet mehra hafwa rum sees art. och 3. aff den förnämde
26. fl. och 27. fl. Söder. Manh. finnes huruledes böterna för
dråp förhögd. Enboot kallas XI. Ml. aller tre gånger
XIII. Ml. och 8. örtuger tweböte / LXXX.
Ml. tweböte CXX. Ml.

433 + 64

Det Trättionde Capitel
aff Booken som angår
Härads höffdinge Embetät
Om

Saföres Delning.

STORHOLM/

Tryckt hos Niclas Wankuff/ Kongl. Booktr.
Åhr 1682.

Dett Trettionde
 CAPITEL aff Booken /
 Som angår Härads höffdinge Embetet
 Om
 Saköres Delning.
 Konungens Ensakår /
 Ahreböter föra /

B Ersa i Konungz parkom/	R. B. 34.	b. XI. Me.
Biltagh	Edz 32.	b. XI. Me.
Dombrot	R. B. 32.	b. XI. Me.
Hustrun stials	Tyf. 1.	b. XI. Me.
I Gästabudh obudin	Gipt. 8. Cap.	b. XI. Me.
Ribymanna wara	Ridp. 7.	
Landzkiöp	6.	b. X. Me.
Morgongäfwä för Högh	gipt IX.	b. XI. Me.
Muto	Tingh 3.	b. X. Me.
Stattskyldig Jord undandragän	R. B. 30.	b. XI. Me.
Tyff släppes	Tyff: 12.	b. XI. Me.
Wäldtänkt	Edz 12.	b. XI. Me.

Målsägandes Ensakår /

T Aff swad	Byg. 14.	b. III. Sr.
Torna Wård och Lelatta	Byg. 24.	b. III. Sr.
Mälkas Geeth	Byg. 42.	b. VI. Sr.
Mälkas Roo	ibidem.	b. III. Me.
Hund som Fåå bitås	Byg 47.	b. VI. Sr.
Humblegårdh försummas	Byg: 50.	b. III. Sr.
Röpmanna Wahra på Landet	Röp. 7.	

Målsägande tappar sin Rätt Ting: 17. 18.
 Twetalan å Tinge Ting. 2. 3. b. VI. Sr.
 Wadabotum Dråpwåd III. b. XX. Me.
 ibidem 5 b. VI½. Me.
 Klifwår i Erå bidin ibid. 7 b. X. Me.
 Klifwår i Erå effter befallning Dråpwåd 7. b. XX. mf.
 Huus faller på man ibidem 9. 6. b. VI½. mf.
 Sswermåga Drå- }
 pes medh wille } 9. Dråpwåd. II. b. XX. mf. } Målsäg. XIV.
 Sswermåga Dråpes med willia ibid. 12. Cap. } Konung III.
 IV. ½ mf. III. mf. } Håradh. III.
 b. IX. mf.
 Dwinna Dråpes madh wåda som mad Barn år
 ibidem. 14. b. IV. ½ mf.
 Lyses boot { Sårwil 3. b. XII. mf.
 { ibidem. 4. b. IX. mf. VI. mf. III. mf.
 { Sårwil 7. 6. VI. mf.
 { ibidem 8. b. III. mf. XII. Sr. VI. Sr.
 Lyses boot { ibidem 9. b. XII. mf. VI. mf. III. mf. XII. mf.
 { ibidem 10. 6. III. mf.
 Sswermåga böche i Sårwille 18. Reg. General.
 Swad som Fåå ditår ibidem. 20. b. VI. Sr.
 Snattare boot Tyff II. 6. VI. Sr.
 Hofwa eller Klöfwa boot ibid. 16. b. VI. Sr.
 Trågårdz Tiuff ibid. 27. b. VI. Sr.

Kyrckans Ensakår.

Kyrckian brinner By den 36 §. 3. b. XI. mf.
 Präster Dråpin Dråpwill 31. ibid. 32.
 Håradz Ensakår.
 Allmånningz Åboe fattigar Byg. 31. b. III. mf.
 Flåår Båst på Allmånningen b. VI. Sr.
 Brytår Båis Dito Byg. b. III. Sr.
 Willhumbia 49. Håradz

4362E

Häradsböfvingz Ensfakar.

Byg: 39.

Biskopz Ensfakar.

Meen Edare
Dän Konu tiggår gipt 2.
Præster dräpin

Ling: 21.

h. III. mf.

h. III. mf.

Dräpwill. 31.

Faders Ensfakar.

Will Fader förlåta

Gipt: 3.

Fränders Ensfakar.

Man får Hustru sina

Särwill: 19.

Urfwingars Ensfakar.

Lider Stada i Broom
Na Wyta

Byg: 3. S. 5.

Dräpwill: 15.

Gistomans Ensfakar.

Hoortona förbryter Morgongåfwa

Gipt: 11.

Dwinnans Ensfakar.

Sära Botum

Särwill: 15.

Rättarens Ensfakar.

Oliud

Lingh. 43.

h. VI Dr.

Råfsta Lingz Råz Ensfakar.

Dombrot

Ling 10.

Åtårändens Ensfakar.

Wägerdgning

Byg: 3. S. 6.

Råjacht

ibidem 23.

h. X. mf.

Slår i Allmanningen

h. III. mf.

Få af Sättarby Byg: 52.

h. VI. mf.

Wuto

Ling: 3.

h. XIII. mf. 8. dr. Eug.

Stämning försett

Ling: 40.

Stetemåz håra

Särwåd 7.

Grannarnas i en Ensfakar.

Stogeldh

Bygg: 38

h. III. mf.

Dref.

432 881

Brefsböcker   ibidem 7. §. 1.
Bryter Gårdh nider   Byg: 9. §. 2.   b. VI. Dr.
Affiäckt   ibid. §. 3.
Lindrar sin Häst i annars Hågnad/ §. 5.
Farlid i Åker och Äng. Byg. 13.
Wädelö Byg. 36.   b. XI. mf. VII. mf. III. mf.
Stogeloh ibidem 38.   b. III. mf. IX. Dr. VI. Dr.

Stogåganderne Ensakar.

Förbuditt Stogh hugges   Byg: 18.   III. mf. VI. Dr.
Busswärme ibidem 39.   III. mf. VI. Dr.
Åwårckom ibidem. 34.
Wädelö Byg: 35.   b. XIV. mf. III. mf.

Bondens Ensakar.

Löfker Dräng bryter. Äng: 26.   b. III. mf.
Nord Brand   Högm: II.

Wärnelaga Ensakar.

Åkertäppning   Byg. 8. §. 1.

Skallatåges Ensakar.

Enå Deelar   Byg. 21. 22. 23.

Broa Synemåns Ensakar.

Ligger Broo nider Söndag   Byg: 3. §. 6.

Jordhåldsmåns Ensakar.

Widerlagu   Byg. 48.

Hittarens Ersakar.

Synd   Loff. 33.
Strandwrat   ibidem 36.

Wargestugans Ensakar.

Byg. 22.

Å 3

Enå

Twåböte eller Twestiptes när thet Böthes til Twå.

Lyses Brot	Sårwil. 3.	6. XXIV. mf.
	Målsäganden och trestipt.	XI. mf.
Lytått	ibidem 4.	IX. mf.

Och Trestiptas XII. mf. för Saramålom

Tå så gild som finger i Saramålum / Sårwill 5. halwa minne
re i lyfens.

Löftår Drång arbete	Ting: 26.	
Dråpis fää	Byg: 46.	
Lappade Badepenningar	Ting: 37.	
Ronung och Målsägande deela	Tyff: 1.	
Fyndir	Tyff: 32.	
Strandwrat	ibidem 36.	
Dulga Dråp Ronung $\frac{1}{2}$	Arfwa Dråpwil 26.	
Böthe för Dråp	ibidem 22.	
Skalla Fogdån $\frac{1}{2}$ Skallalågit $\frac{1}{2}$		Byg: 21.
Allmänningz Saköre	ibidem 29.	
Först III. Mf. och åter skadan Målsäganden	ibidem 18.	
Först III. Mf. och åter skadan Håradåt	ibid. 49.	
Qwarnåganden XII. år Bonden XII. Ö.	ibid. 37.	
Saköre $\frac{1}{2}$ Ronung $\frac{1}{2}$ Råffsta Tingrätt.	Ting. 10.	

Trestiptas Böter.

Uvärken	Byg: 14.	6. III. mf.
Urio bötor	ibid.	6. III. mf.
Antår öfwer åter osturin	ibidem 13.	6. III. mf.
Algia Epiush	Byg: 23.	6. X. mf. X. mf.
Alta	Edz 16.	6. XI. mf.
Bannor och Trug.	Ting. 43.	6. XII. mf.
Drötår gårdh	Bygg: 9.	6. III. mf.
Biltog.	Edz 28.	6. XI. mf. III. mf.
		Bårant

439

Bärandes Tråas nidhuggande	Tryff: 26	b. III. mf.
Bodrätt	ibid. 30.	b. III. mf.
Dråparens Arfwingar i Dråpwill.	22.	b. XI. mf.
Eckornar	Byg. 24.	b. III. mf.
Skelbränning	ibid. 38.	b. XX. mf. X. mf.
Fästetona söns	Gipt. 4.	b. XI. mf.
Fälste Märcke	Byg. 43.	b. XI. mf.
Flård och Falz	Ridp: 2.	b. XI. mf. III. mf.
	ibidem 3.	b. XII. mf.
Få inwärfte	Byg. 10.	fångänger III. f.
	Gäld. åter Stadn.	
Flyttiar Rödr	ibidem 27.	b. XXXX. mf.
Försåat	Edz. 13.	b. IX. mf. VI. mf.
Förgärninga	Högm. 15.	b. XI. mf. och Löfta
Friidsöpp södes	Dråpwill 17.	b. 3. mf. XI. mf.
Fullfäre	Särwill 6.	b. XX. mf.
Fistetiuff	Tryf. 29.	b. III. mf.
Gärtiuiff	ibidem 5, 7.	b. XL. mf.
Häradz Höfvinge försummar lysa Ting	Ting. 7.	
		b. III. mf.
Häradz Broo	Byg. 3. D. 2.	b. XL. mf.
Halfbro		b. X. mf.
Huns å Tomptannars	ibidem 3. D. 5.	
Hittesboot.	Tryf. 13.	b. III. mf.
Hofwa allär Klöfwa boot.	ibidem 16.	b. XL. IX.
Hittesboflap	ibidem 30. VI. mf.	III. mf.
Lytes booth	Särwill. 9. 10.	b. XX. mf.
	XII. mf. VI. mf. III. mf.	
	ibidem 10.	b. III. mf.
	ibidem 12.	b. III. mf.
	ibidem 13.	b. III. mf.
Löföre	Tryff. 2. Skiptes i Try	
Möd lågras	Gipt. 7.	b. XX. mf. XL. mf.
		Måd

Nåd gldrom	Byg. 20.	f. III. mf.
Nektar til Nämbo eller	Stämning	
	Ting. 33.	f. III. mf.
Dawådins Ord	ibid. 43.	f. III. mf.
Olaga Bygning.	Byg. 33.	f. III. mf.
Okyntis Hund	ibid. 47.	f. III. mf.
Olaga Bygning	Byg. 5. §. 1.	
Ogråfwit Dyle	Byg. 7. §. 1. l.	f. III. mf.
Ohågn	ibid. 8. §. 1. 2.	f. III. mf.
Ostwer Aug ostagna	ibid. 13.	f. IX. mf.
Owarnebro nider	ibid. 3.	f. III. mf.
Owato Karlar	Edz:	f. XL. mf.
		VI. mf. III. mf.
Rögning	Byg. 32.	f. III. mf.
Rättara Ting	Ting: 40.	f. I. mf.
Råån	Edz. 41.	f. XL. mf. XX. mf.
		VI. mf. III. mf.
Saaklösan gruppås	Rb. 26.	f. XL. mf.
Stämning försuttin	Ting. 12.	f. III. mf.
Swijn å Stogh	Byg. 11.	f. III. mf.
Såra måål	Sårawill. 3.	f. XX. mf.
	ibid. 4.	XII. mf. IX. mf. VI. mf.
Snattareboot	Tyff. II.	f. III. mf.
Swårnare eller Bønder icke låna Huus	Rb. 25.	f. III. mf.
		f. XL. mf.
Tiuff slappes	Tyff. 12.	f. III. mf.
Timberfålning	Byg. 19.	f. III. mf.
Trååstiffcåh Jord och Lødhøre	Edz. 10, 11.	f. XI. mf.
Trågårdz Tiuff	Tyff. 25.	f. III. mf.
Wåldzwarck i Jord	Rb. 28.	f. XI. mf.
Wittmeßmåhl	Tingb. 20.	f. 40. III. mf.
Wittene.	§. Ting. 21.	f. IX. mf.
Wadepånning	ibid. 38.	f. III. mf.
		Wåg

441571

Wäg igentäp	Byg. 5. §. 2.	b. VI. mf.
Wagnät intet bortlöpa	ibid. 7. §. 2.	b. III. mf.
Wäldförning	Edz. 40.	b. XL. mf.
Wäldförde saaklödh	Rb.	b. XL. mf.
Wäda boot	Dräp wäd. 1.	b. III. mf.
	ibidem 6.	b. X. mf.
Witth 3. öre Tiufnadär	Tyff. 9.	b. IX. mf.
Två öre	ibid. 10.	b. VI. mf.
<p>At här til äro the trestiptes Bøter upförde som intet twisfwels mål äro uti at icke Konungän Häradet och måhlsäganden sig emillan skipta/ nu föllia the om hwilka icke så uppenbart är. Swad hwars och ens Lott skal wara ändoch the må stedels göras alt lika.</p>		
Wärn ihial legat.	årsbok. 12.	b. XL. mf.
Sälde oypbudin Jord	Jord. 4.	b. III. mf.
Daswittrat Fäderna	Byt. 16	b. III. mf.
Ohemut sålde Jord	Jordb. 12.	b. III. mf.
Landboo dräpas	ibid. 23.	b. III. mf.
Wolagz Ristning	ibid. 33.	b. III. mf.
Intätt fullfölgt Wad	ibid. 32.	b. III. mf.
Riswår wåga stada	Byg. 2.	b. III. mf.
Olaga Wårn	ibid. 14. §. 3.	b. III. mf.
Läckar Legojon	ibid. 15.	b. III. mf.
Hysr löst Folek	ibid. §. 5.	b. III. mf.
Uwertkan i Åker och Ång	ibid. 16.	b. III. mf.
Uwertkan i Skog	ibid. 18.	b. III. mf.
Uwårkan i Siskewatn	ibid. 25.	b. III. mf.
Upgård	ibid. 26.	b. III. mf.
Intager aff nyo Jordwald	ibid. 32.	b. III. mf.
Ny Uwårkan	ibid. 34.	b. IX. mf. III. mf.
Dråper Fåå	Byg. 44.	b. IX. mf. III. mf.
	ibid. 45.	b. VI. mf. III. mf.
Swar sin Läff	Linge 13.	
	W	Härads

442

Härads Höfdingz böter	Ting. 25.	b. III. mf.
Tolff Man böta	ibid. 34.	b. III. mf.
Hemgång	Edz 5.	b. XL. mf.
Halzbanna	Dråp wil. 21.	b. IX. mf.
Gilre i Skogen	Dråpwöd 4.	b. XL. mf. IX. mf.
Aff Byta dråp	ibid. 15.	b. IX. mf. VI $\frac{1}{2}$ mf.
	ibid. 17.	b. IX. mf.

Fingur Skiptis Böttär.

Sad fingirns böttär wid kommar efter gipt. 2. Fästas
 them Mannom ena Konu. Och een högn; Fästär man
 andra Konu medan hin lefwär som han med lagum hafde fän:
 fängit/ äntå at han sivermera the ey häfdoor: böt. X $\frac{1}{2}$ mf. till
 fingur skiptas. Målsägande/ Konunge/ Biskope/ och Härade/ så
 hålles där mådh såsom Wästeråhs Recels giord Anno 1528. In-
 wär / alla the Sadöre som Lagboken innehåller / och efter sed-
 wäniom kallas Biskops Sadöre / them bära Konungens Fog-
 de upp / och kallas icke längre Biskops Sadöre / utthan räknas
 tillhopa måd Konungz Sadöre och böte icke utthan under ett
 Härskap / och är till at märelia at uthi Skipningen icke alltyd
 hwars och ens lott och endeel är lika stoor såsom i böter för
 Kåsjacht och Algaspius byg. 27. Konung tager XX M.
 Häradet X. M. och ålaranden X. M.

För Konungz fiery brutt R. b. 31. Konung två deelar/
 Målsägande tridingh.

Sörmanl. manhelg 25. all Twēbete skula så stipas Måls-
 ägande först $\frac{1}{2}$ bort halff boot skiptas i try Målsägande/ Ko-
 nung och Härade.

Sporgald. vpl. Man. 9. Målsägandan XI. M.
 Konung XIII. M. 8. dringår hundarit XIII. M. 8. dringår.
 Huru twēböter skola skiptas, sinnds 30 cap. dråp wil en stäl
 Swä äga twāböttär skiptas at Målsäganden tagi XI. M.
 och sådan gänge XI. M. till tråskiptas taki en lutt Konunger /
 annan Målsägande och tridie Härade.

211

All Sporgald och dulgadráp skulu trestiptas vpl. Manhælg.
10 in fiel.

Eddermanl. Manhælg. 25.

Tuakka bótár komma ey vthan i drápum tocka Hárra thás
som drápin áhr vpl. Manhælg. 20.

Effter alla thássa skiptningar på Þármíngébóte / sá hafsvæ
och Háraz. Höfðingán till ansee straffens och bótárnas förs
dubbling och förhögníng. Som 20 cap. Edz b: wándis man
Tíuffat till tagis ey XI. Mf. som sordom.

Tvebóte.

Dubbelt bóte emot thet som laga bóte kallas sásom i Dráp
saker 2. gånge XI.

Trugader borgán liggár i Tvebóte tíóp. 13.

Dráper man sá annars bóte tvegilt byg. 44.

Dán drápne tvegildár i stjopa brátt á Uter och Ung.

Edz. 37.

Dráp i försátt drápwill 38. 39. i tvebóte

LXXX. Mf.

Dráp i ransafom effter tíuffnad. Tíuf. b. 13. tveggárning i
lagkallade Tíng íbid. 14. Tvebóte.

thát Aple. Tíufvar gíora íbid. 25. Tvegilt.

Dán Ronu wáár som dráp gíor drápwill 29.

Dán dráparen wáár íbid. 9.

Gíors Bonde stada på Uter áller Ung Sárwil. 17. Tvegilt.

Man bámer sín Hustru illa íbid. 19. Tvebóte.

Modár dráper Barn sítt med wáða hóg. 3. cap.

Twágildes bóter.

Landboó dráper sín Husbonda 10. íbid. twágilda

bóter bóta.

Om Faste Rona söns . gípt. 4. Tvegilt.

Chre

Uprätas i Södermans lagen i ättafall Manhålg 26. så
 som i näst föregående Cap. Twebdter i tolff fall / Men såsom
 dan Lagen nu iniet mera föllies / så gåås här tre böternas förbit.
 Bpl. Manhålg sluck 18. kallas twebdterna hundrade gåld.
 dräpmb. Item Wäsnant. Man. fl. 26. half Man sluck 23 i all-
 männingen upføres lura som i twebdters ställe Högmåts sakerna
 med högre straff än pånningeböte. Såsom twebdta mål hög 16
 och Nidingz wärd dräp wil 15. Edz. 35. 39. och i Drottning
 Christinas Straffordning förhöjes skidligen straffen emot böternas
 grossheet / och omsider i Tyssaker och Hoorsaker pånninge-
 böte iniet mehra hafwa rum sees art. och 3 aff den förnämde
 26. fl. och 27. fl. Söder. Manh. finnes huruledes böterna för
 dräp förhögd. Enboot aallas XI. Mk. aller tre gånger
 XIII. Mk. och 8 ortuger twebdte / LXXX
 Mk. twebdte CXX. Mk.

N. 20

Thet Trättijonde Capitel
aff Booken som angår
Härads höffdinge Embetät
Om
Daföres Delning.

BEGRÄNSNING

Tryckt hos Niclas Bankijff / Kongl. Booktr.
Åhr 1682.

e

Dett Trettijonde
CAPITEL aff **Booken /**
 Som angår Hæradzhöfdinge, Embetet
 Om
 Saköres Delning.
Konungens Ensafår /

Åhreböter föra /

Bersa i Konungz parkom / R. B. 34.

Biltagh Edz 32.

Dombruk R. B. 32.

Hustrun stials Tyf. 1.

† Gästabudh obudin Gipt. 8. Cap.

Ridpmanna wara Ridp. 7.

Landzkiöp 6.

Morgongåstwa för Högh gipt IX.

Muto Tingh 3

Stattskyldig Jord undandragen R. B. 30.

Tyff släppes Tyff: 12.

Waldtänkt Edz 12.

b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.

b. X. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. X. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.
 b. XI. Mf.

Målsägandes Ensafår /

Tärff swad Beg. 14.

Skorna Mård och Lekatta Byg 2.

Mälckas Geeth. Byg. 42.

Mälckas Koo ibidem.

Hund som Fåå bitas Byg. 47.

Humblegårdh försummas Byg: 50.

Röpmanna Wahra på Landet Köp. 7.

b. III. Or.
 b. III. Or.
 b. VI. Or.
 b. III. Mf.
 b. VI. Or.
 b. III. Or.

Målsä

Målsägande tappar sin Rätt Ting: 17. 18.

Twetalan å Tinge Ting. 2. 3.

Wådabotum Dråpwåd III.

ibidem 5

Klifwår i Trå bidin ibid. 7

Klifwår i Trå efter befällning Dråpwåd 7.

Huus faller på man ibidem 9. 6.

Oswermåga Dråpes medh wille } 9. Dråpwåd. II. b. XX. mf. }

Oswermåga Dråpes med willia ibid. 12. Cap. IV. $\frac{1}{2}$ mf. III. mf.

Owinna Dråpes mådth wåda som måd Barn år ibidem 14. b. IV. $\frac{1}{2}$ mf.

Lytes boot } Sårwil 3. b. XII. mf. }
ibidem. 4. b. IX. mf. VI. mf. III. mf.

Lytes boot } Sårwil 7. 6. VI. mf. }
ibidem 8. b. III. mf. XII. Dr. VI. Dr. }
ibidem 9. b. XII. mf. VI. mf. III. mf. XII. mf. }
ibidem 10. 6. III. mf. }

Oswermåga bõthe i Sårwille 18. Reg. General.

Hwad som Fåå bitår ibidem. 20.

Enattare boot Tyff II. 6.

Hofwa eller Klõfwa boot ibid. 16.

Trågårdz Tiuff ibid. 27.

Kyrckans Ensakår.

Kyrckian brinner By den 36. s. 3.

Pråster Dråpin Dråpwill 31. ibid. 32.

Håradz Ensakår.

Allmånningz Åboe fattigar Byg. 31.

Flåår Bast på Allmånningen

Brytår pårs Dito Byg.

Willhumbla 49.

A 2

b. VI. Dr.

b. XX. mf.

b. VI $\frac{1}{2}$ mf.

b. X. mf.

b. XX. mf.

b. VI $\frac{1}{2}$ mf.

Målsäg. xiv.

Ronung III.

Håradh. III.

b. IX. mf.

b. XII. mf.

b. IX. mf. VI. mf. III. mf.

6. VI. mf.

b. III. mf. XII. Dr. VI. Dr.

b. XII. mf. VI. mf. III. mf. XII. mf.

III. mf.

b. VI. Dr.

VI. Dr.

b. VI. Dr.

b. VI. Dr.

b. XI. mf.

b. III mf.

b. VI. Dr.

b. III. Dr.

Håradz

	Härads höfdingz Ensakär.		
	Biskopz Ensakär.	Byg. 39.	
Wien Edare			b. III. mk
Dän Konu tigger gylt 2.	Ting. 21.		b. III. mk
Præster dräpin	Dräpwill 31.		
Will Fader förlåta	Faders Ensakär.		
Man slår Hustru sina	Fränders Ensakär.	Gyltt. 3.	
Elder stada i Broom	Arfwingars Ensakär.	Särwill: 19.	
Äa Wjita		Byg: 3. §. 5.	
		Dräp wäd: 15.	
	Giftmans Ensakär.		
Hoorkona förbræter Morgongäfwä	Dwinnans Ensakär.	Gylt: 11.	
Sära Botum		Särwill: 15.	
Oliud	Rättarens Ensakär.		
		Tingh. 43.	b. VI. Öre
Dombrot	Räffta Tingz Räs Ensakär.		
		Ting 10.	
Wägerögning	Äkärändens Ensakär.		
Räjächt		Byg. 3. §. b.	b. X. mk.
Slår i Allmänningen		ibidem 23.	b. III. mk.
Få af Sättarby		Byg. 52.	b. VI. mk.
Muro		Ting: 3.	b. XIII. mk 8 Öre Tug.
Stämning förfittes			Ting 40.
Stekemåz bära			Särwädh 7.
Skogeldh	Grannarnas i en Ensakär.		
		Bygg. 38.	b. III. mk.
			Öre

Gressbötär	ibidem 7. §. 1.	
Bryter Gårdh mider	Byg. 9. §. 2.	b. VI. Dr.
Affräckt	ibid. §. 3.	
Tudrar sin Häst i annars Hägnad.	§ 5.	
Farlid i Åker och Ång	Byg 13.	
Wädeld	Byg. 37.	b. XI. mf. VII. mf. III. mf.
Skogeldh	ibidem 38	b. III. mf. IX. Dr. VI. Dr.

Skogäganderne Ensafär.

Förbuden Skogh hugges	Byg. 18.	
Bjshwärme ibidem 39.		III. mf. VI. Dr.
Uwärdkom ibidem 34.		
Wädeld Byg. 35.		b. XIV. mf. III. mf.

Bondens Ensafär.

Löffer Dräng bryter	Ting. 26.	
No rdBrand	Fögm: II.	b. III. mf.

Wärnelaga Ensafär.

Återtäppning	Byg. 8. §. 1.	
--------------	---------------	--

Skallatoges Ensafär.

Two Deelar	Byg. 21. 22. 23.	
------------	------------------	--

Broa Synemåns Ensafär.

Ligger Broo nider Söndag	Byg. 3. §. 6.	
--------------------------	---------------	--

Jordhåldsmåns Ensafär.

Widerlagu	Byg. 48.	
-----------	----------	--

Hittarenas Ensafär.

Fynd	Tyff. 33.	
Strandwraf	ibidem 36.	

Wargfugans Ensafär.

	Byg. 22.	
--	----------	--

Swåböte eller Sweskriptes när thet Böthes til Swå.

Lyttes Brot	Sårwil. 3.	b. XXIV. mkf.
	Målsåganden och tresskipt.	XI mkf.
Lytåt	ibidem 4.	IX. mkf.
	Och Tresskiptas XI. mkf. Sårmasåsom	
Tå så guld som finger Sårmasåsom/	Sårwill 5. halffwa min-	
re i lyteno.		
Löstår Drång arbete	Ting: 26.	
Dråpis fåd	Bvg: 46.	
Lappade Badepenningar	Ting: 37.	
Ronung och Målsågende deela	Tyff: I.	
Fyndir	Tyff: 32.	
Strandwraf	ibidem 36.	
Dulga Dråp Ronung $\frac{1}{2}$ Arfwa Dråpwil	26.	
Böthe för Dråpt	ibidem 22.	
Skalla Fogden $\frac{1}{2}$ Skalla lågt $\frac{1}{2}$	Bvg. 21.	
Allmanningz Saköre	ibidem 29.	
Först III. Mkf. och åther stadan Målsåganden	ibidem 18.	
Först III. Mkf. och åther stadan Hårådåt	ibid. 49.	
Qwarnåganden XII. år Bonden XII. D:	ibid. 37.	
Saköre $\frac{1}{2}$ Ronung. $\frac{1}{2}$ Råffsta Tingrätt/	Ting. 10.	

Tresskiptas Böter.

Swårken Bvg. 14.	b. III. mkf.
Utio böter ibid.	b. III. mkf.
Intier öfwer åter osturin ibidem 13.	b. III. mkf.
Algia Spiuth Bvg. 23.	b. X. mkf. X. mkf.
Alta Edz 16.	b. XI. mkf.
Bannor och Trug. Ting. 43.	b. XII. mkf.
Brytår gårds Bvgg: 9.	b. III. mkf.
Biltog Edz 28.	b. XI. mkf. III. mkf.
	Dåran

Vårandes Tråds nidhuggande Tyff. 26
 Bodrätt ibid 30
 Dråparens Arfwingar i Dråpwill. 22
 Eckornar Bng. 24.
 Ekebränning ibid. 38.
 Fästefona sons Eipt. 4.
 Fällste Märcke Bng. 43.
 Flård och Fuz Kidp. 2.
 Så inwraçt ibidem 3.
 Bng. 10.
 Gald. åther stadan. Bng. 10.
 ibidem 27.
 Flyttiar Rödör Edz 13.
 Försåat Högm. 15.
 För gärninga Dråpwill 17.
 Frijdloöb födes Sårwill 6.
 Fullsäre Tyf 20.
 Fisetiuß ibidem 5. 7.
 Gærtiuß
 Håradz Höfdinge försummar lysa Ting.
 Håradz broo. Bng. 3. D. 2.
 Håiforo
 Huus å Tomptannars ibidem 3. D. 5.
 Hittesboot. Tyf. 13.
 Hofwa ållår Klöwaboot. ibidem 6.
 Hiteboftap ibidem 30. VI. mf.
 Lytes booth Sårwill 9. 10.
 XII. mf. VI. mf. III. mf.
 ibidem 10.
 ibidem 12.
 ibidem 13.
 Löfdöre Tyff. 2. skiptes i Try
 Mod lågras Eipt. 3.

b. III mf.
 b. III. mf.
 b. XI. mf.
 b. III. mf.
 b. XX. mf. X. mf.
 b. XI mf.
 b. XI. mf.
 b. XI. mf. III. mf.
 b. XII. mf.
 fåmgånger III. mf.
 b. XXXX. mf.
 b. XI mf. VI. mf.
 b. XI. mf och Löfd. mf.
 b. 3. mf. XI. mf.
 b. XX. mf.
 b. III. mf.
 b. XL. mf.
 Ting. 7.
 b. III. mf.
 b. XL. mf.
 b. X. mf.
 b. II. mf.
 b. XL. IX.
 III. mf.
 b. XX mf.
 b. III mf.
 b. III. mf.
 b. III. mf.
 b. XX. mf. XL. mf.
 Måd

Måd gildrom	Byg. 20.	b. III. mf.
Nekar til Nämnd eller Stämning	Ting. 33.	b. III. mf.
Ogwådens Ord	ibid. 43.	b. III. mf.
Olaga Bygning	Byg. 35.	b. III. mf.
Okynnis Hund	ibid. 47.	b. III. mf.
Olaga Bygning	Byg. 5. §. I.	b. III. mf.
Ogråfwit Dijke	Byg. 7. §. I. I.	b. III. mf.
Ohågn	ibid. 8. §. I. 2.	b. III. mf.
Ostwer Ting osslagna	ibid. 13.	b. III. mf.
Owarnebro nider	ibid. 3.	b. IX. mf.
Owato Karlar	Edz.	b. III. mf.
Rögzning	Byg. 32.	b. XL. mf.
Rättare Ting	Ting. 40.	VI. mf. III. mf.
Råån	Edz. 41.	b. III. mf.
Saaklösan grippås	Rb. 26.	b. I. mf.
Stämning försuttin	Ting. 12.	b. XL. mf.
Swijn å Skogh	Byg. 11.	b. III. mf.
Såra måål	Sårawill. 3.	b. III. mf.
	ibid. 4.	b. XX. mf.
Snattareboot	Tyff. 11.	XII. mf. IX. mf. VI. mf.
Swårnare åller Bønder icke låna Huus	Rb. 25.	b. III. mf.
Tiuß släppes	Tyff. 12.	b. XI. mf.
Timberjåning	Byg. 19.	b. III. mf.
Tråskiffstås Jord och Lødsöre	Edz. 10, 11.	b. XI. mf.
Trågårdz Tiuß	Tyff. 25.	b. III. mf.
Walczwårck i Jord	Rb. 28.	b. XI. mf.
Wittmesmåhl	Tingb. 20.	b. 40. III. mf.
Wittne. §.	Ting. 21.	b. IX. mf.
Wadepånnig	ibid. 38.	b. III. mf.
		Wåg

Wäg igentåpe	Bvg. 5. §. 2.	b. VI. mf.
Wannåt intet bortlöpa	ibid. 7. §. 2.	b. III. mf.
Wäldförning	Edz. 40.	b. XL. mf.
Wäldförde saaklödf	Rb.	b. XL. mf.
Wåda boot	Dråpwåd. 1.	b. III. mf.
	ibidem 6.	b. X. mf.
Witef 3. dre Tiustnadår	Tryff. 9.	b. IX. mf.
Ewa dre	ibid. 10.	b. VI. mf.
<p>At här til åro the trestiptes Böder upförde som intet twiswels- mål åro uthi at icke Konung in Håradet och måhlzåganden sig emillan Skipta / nu föllia the om hwilka icke så uppenbart år. Hwad hwars och ens Lott skal wara ändoch the må- stedels göras alt lifka.</p>		
Wårn ihial legat	årsof. 12.	b. XL. mf.
Wåldt owpbudin Jord	Jord. 4.	b. III. mf.
Wafwittrat Fåderna	Stipt. 16.	b. III. mf.
Whemut såldt Jord	Jordb. 12.	b. III. mf.
Wandoo drepas	ibid. 23.	b. III. mf.
Wolagz Rifsning	ibid. 33.	b. III. mf.
Wntått fullfölgt Wad	ibid. 32.	b. III. mf.
Wifwår wåga flada	Bvg. 2.	b. III. mf.
Wlaga Wårn	ibid. 14. §. 3.	b. III. mf.
Wåckar Legojon	ibid. 15.	b. III. mf.
Wysér löst Folk	ibid. §. 5.	b. III. mf.
Wwerckan i Åker och Ång	ibid. 16.	b. III. mf.
Wwerckan i Stog	ibid. 18.	b. III. mf.
Wwerckan i Siftewatn	ibid. 25.	b. III. mf.
Wpgiård	ibid. 26.	b. III. mf.
Wntageraff nyo Jordwåd	ibid. 32.	b. III. mf.
Wn Wårntan	ibid. 34.	b. IX. mf. III. mf.
Wdråper Fåå	Bvg. 44.	b. IX. mf. III. mf.
	ibid. 45.	b. VI. mf. III. mf.
Wwar sin Lått	Eng. 13.	

B

Håradz

Härady Höfvingz böder
Loff Man böda
Hemgång
Halzbanna
Silke i Slogen
Aff Wya dråp

Eng. 25.
ibid. 34.
Eoz. 5.
Dråp wil 21.
Dråp wåd 4.
ibid. 15.
ibid. 7.

b. III. mf.
b. III. mf.
b. XL. mf.
b. IX. mf.
b. XL. mf. IX. mf.
b. IX. mf. VI½ mf.
b. IX. mf.

Fingur Skiptis Bødtår.

Hvad fingurus bødtår wid kommar effier gyt. 2. Fästas
them Mannom ena Konu. Och een högn; Fästår man
andra Konu medan hin lefwår som han med lagum hafde fäst
git / antå at han fidermera the en häfbor: bdt. X½ mf. til
fingor skiptas. Målsägande / Konunge / Biskope / och Hårade / så
hålles där medh såsom Wåsterås Recels giordt Anno 1528. h
dår / alla the Sakdre som Lagboken innehåller / och effier sed-
wånion kallas Biskops Sakdre / them hira Konungens Fog-
de upp / och kallas icke längre Biskops Sakdre / uthan råknas
tillhopa mås Konungz Sakdre och bdt icke uthan under ett
Hårskap / och år till at märckia at uthi Skiptingen icke alltindh
hwars och ens lott och endeel år lyfta stoor såsom i bøder för
Kåiacht och Agaspiut bng. 27. Konung tager XX. Ml.
Håradet X. Ml. och ålranden X. Ml.
Sör Konungz fierdi bruff R. b. 32. Konung två declar/
Målsägande tridng.
Sörmanl. manhelg 25. all Twebete skulu så skiptas Måls-
ägande först; bort halff boot skiptas i try Målsägande / Ko-
nung och Hårade.
Soorgald. vpl. Man 9. Målsägandan XI. Ml.
Konung XIII. Ml. 8. örtugår hundarit XIII. Ml. 8. örtugår.
Huru twebeter skola skiptas fänds 30. cap. dråp wil en skål
Ewå åga två bøder skiptas at Målsäganden tagi XI. Ml.
och sådan gånge XI. Ml. till tråskiptas taki en lutt Konunger /
annan Målsägande och tridse Hårade. 20

All Spörgäld och dulgådräp skulu tressiptas vpl. Manhælg.
10 in sel.

Södermanl. Manhælg. 25.

Tuafka bötär komma ey vthan i dräpum tofta Hærra thas
som dräpin ähr vpl. Manhælg. 20.

Effter alla thæssa skiptningar på Pänningeböte / så hafwer
och Hæraz. Högdingän till ansee straffens och bötiernas för-
dubbling och förhögnina. Som 20 cap. Edz. b. wändis man
Tiuffsal till tagis ey XI. Mf. som fordom.

Tweböte.

Dubbele böte emot thet som laga böte kallas såsom i Dräp
faler 2. gånger XI.

Trugader borgän liggår i Tweböte lidp. 13.

Dräper man så annars böte twegilt bng. 44.

Dån dräpne twegildår i slyda brätt å Ålter och Ång.

Edz. 37.

Dräp i försåt dräpwill 38. 39. i tweböte

LXXX. Mf.

Dräp i ransafom effter tiuffnade. Tiuf. b. 13. tweggärning i
lag' allade Ång ibid. 14. Tweböte.

Thet Åple: Tiufwar gidsra ibid. 23. Twegilt.

Dån Konu wår som drap gids dräpwill 29.

Dån dräparen wår ibid. 9.

Gids Bondes Klada på Ålter åller Å gh Sårwil. 17. Twegilt.

Man banner sin Hustru illa ibid. 19. Tweböte.

Modår dräper Barn sitt med wåda hög. 3. cap.

Twägildes böter.

Landboo dräper sin Huusbonda 10. ibid. twägilda

böter böta.

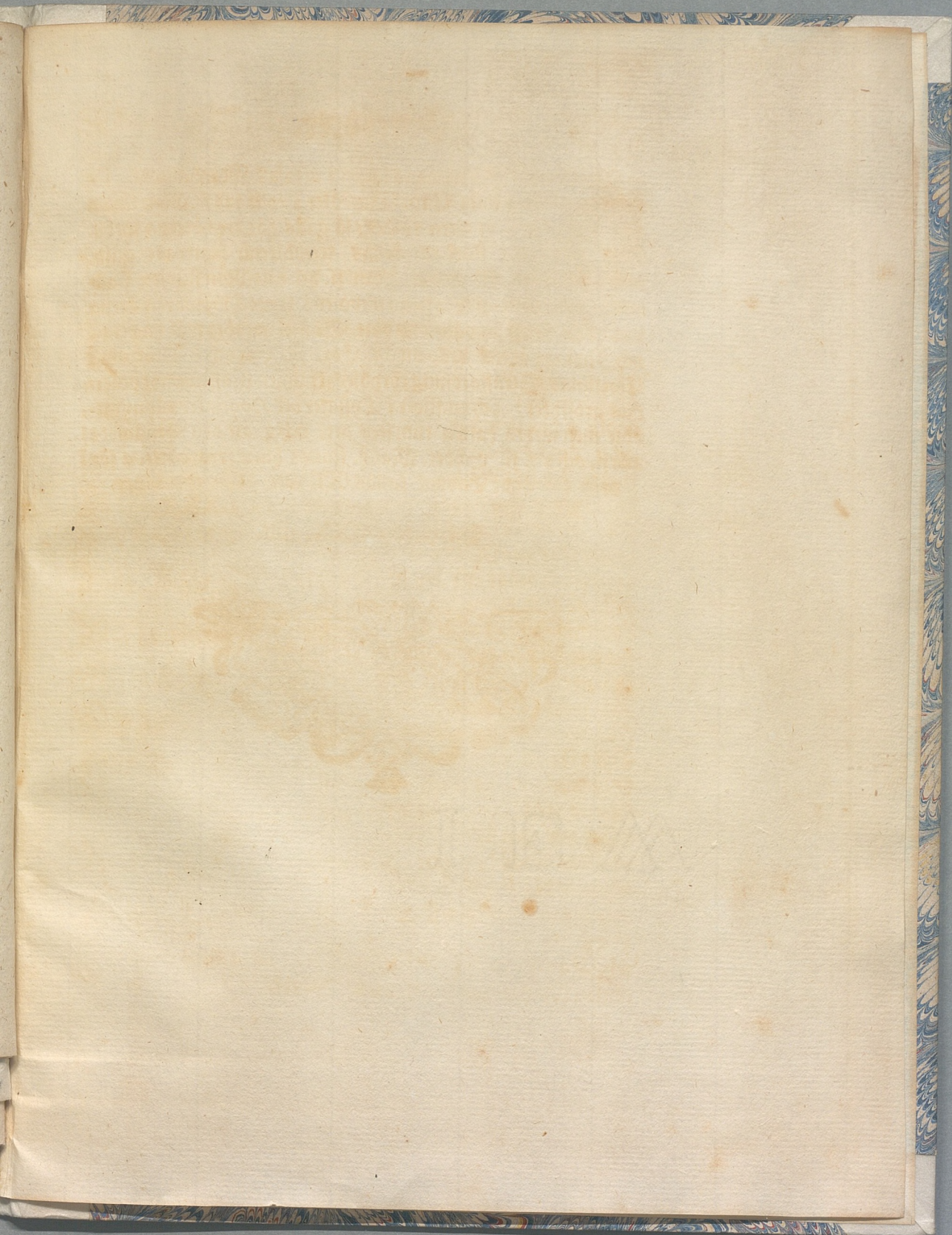
Om Fåste Kona söns. gift. 4. Twegilt.

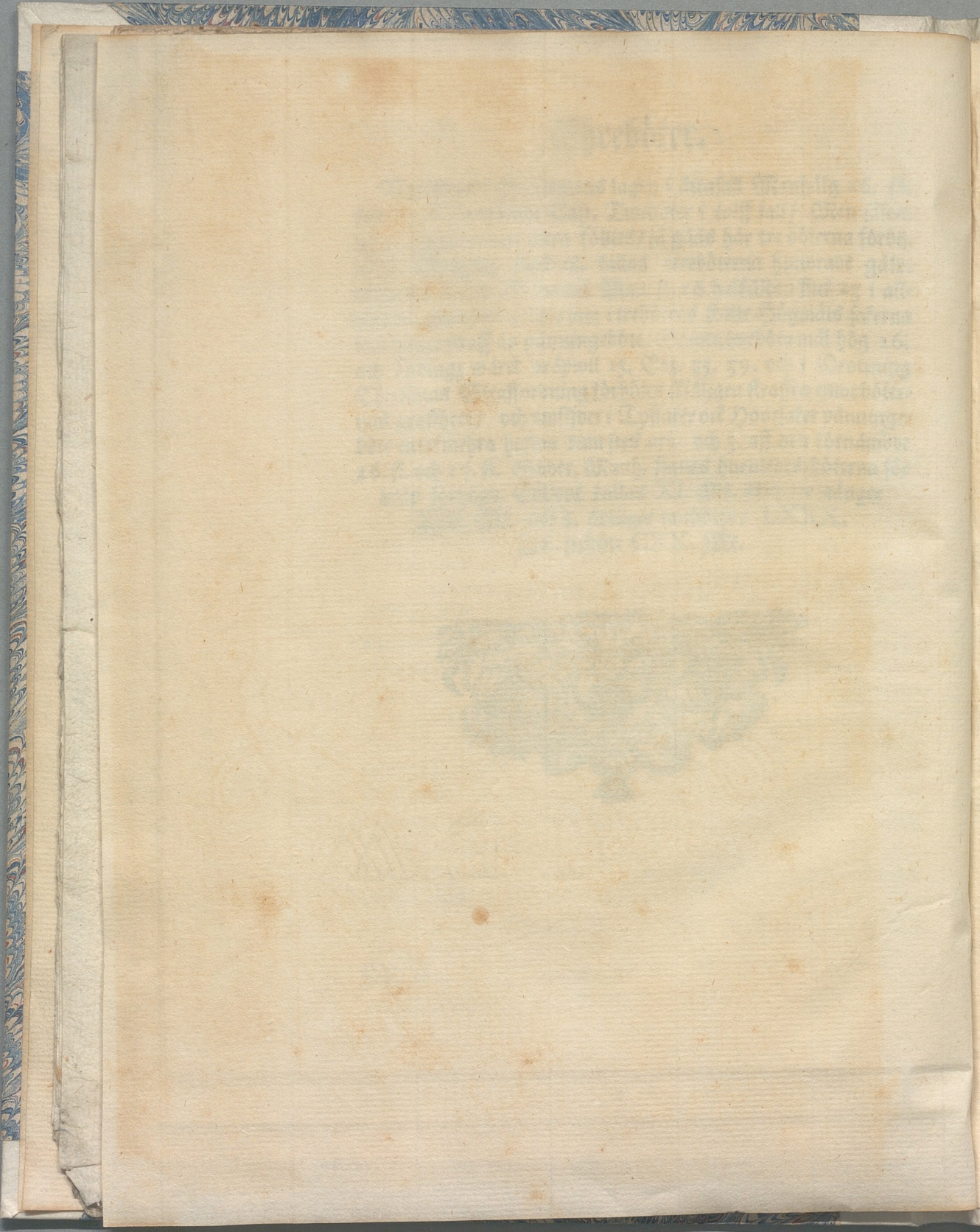
Chrez

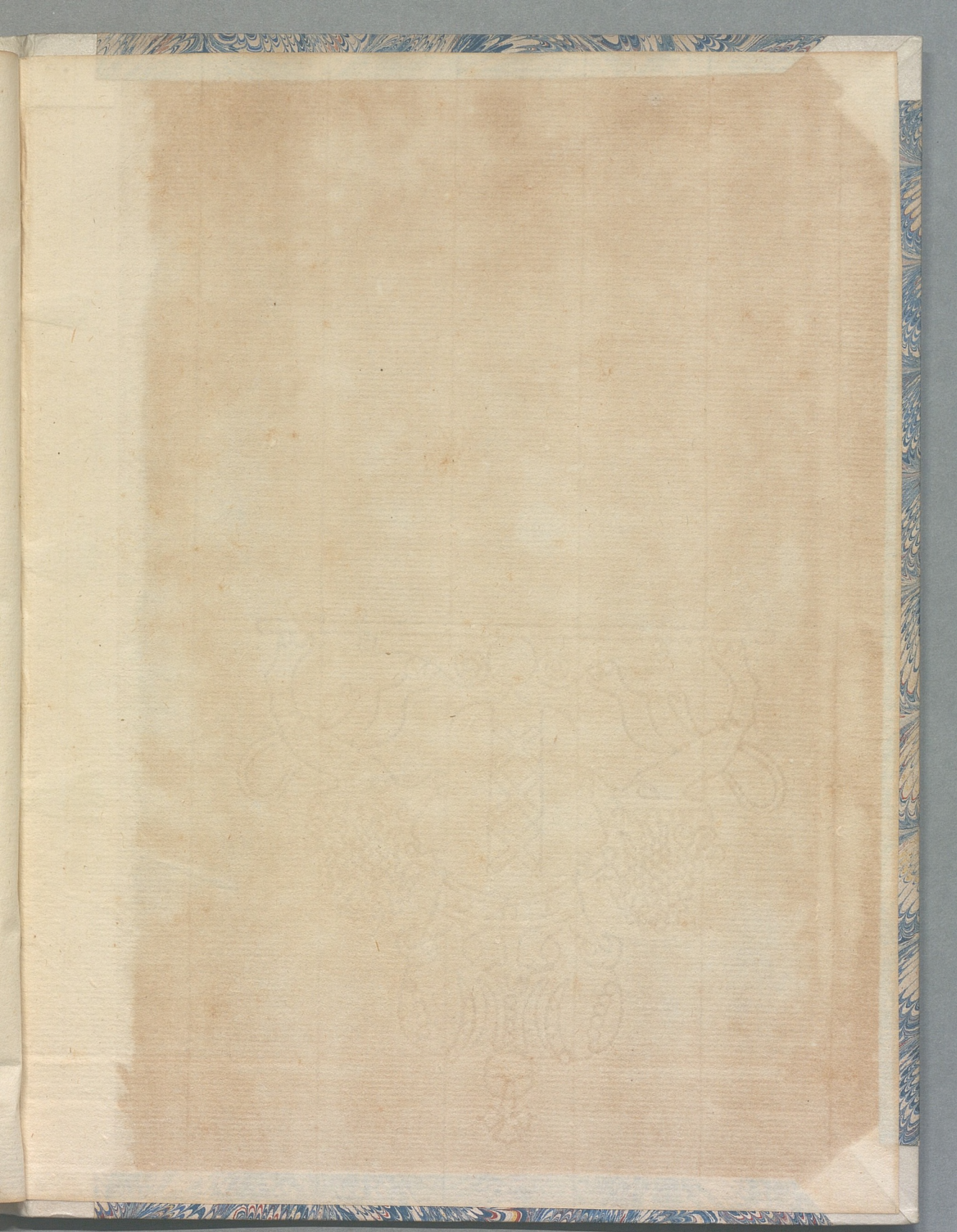
Chreböter.

Uppräknas i Södermans lagen i ättasall Manhålg 26. såsom i näst föregående Cap. Tweböter i tolf fall / Men såsom dan Lagen nu intet mera föllies / så gåås här tre böterna förbyt. Dpl. Manhålg slut 18. kallas tweböterna hundrade gåld. dråpm. Item Wäsmant. Man. fl. 26. half Man slut 23 i allmanningen uppföres lyka som i twebödens ställe. Högmaåls sakerna med högre straff än pänningeböte. Såsom tweböta mål hög 16. och Nidingz wäret dråpwil 15. Edz. 35. 39. och i Drottning Christinas Straffordning förhöjes skäligen straffen emotböternas grossheet / och omsijder i Tyssaker och Hoorsaker pänningeböte intet mehra hafwa rum sees art. och 3. aff den förnåmböte 26. fl. och 27. fl. Söder. Manh. finnes huruledes böterna för dråp förhögd. Enboot kallas XI. Wit. åller tre gånger XIII. Wit. och 8. örtuger tweböte / LXXX. Wit. tweböte CXX. Wit.

www.books2ebooks.eu